

Bruxelles, den 18.9.2020
COM(2020) 565 final

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

En Union med lighed : EU-handlingsplan mod racisme 2020-2025

DA

DA

Vi er nødt til at tale om racisme. Og vi er nødt til at handle. Det er altid muligt at skifte kurs, hvis man har viljen til det. Jeg er glad for at leve i et samfund, der fordømmer racisme. Men vi skal ikke stoppe her. Den Europæiske Unions motto er: "forenet i mangfoldighed". Vores opgave er at leve op til disse ord og indfri deres betydning.

Kommissionens formand Ursula von der Leyen (tale til Europa-Parlamentet den 17. juni 2020)

1. Indledning: at leve op til mottoet "forenet i mangfoldighed"

Forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse¹ er forbudt i Den Europæiske Union (EU). Alligevel forekommer forskelsbehandling stadig i vores samfund. Det er ikke nok at være imod racisme. Vi skal også bekæmpe den.

Racisme² skader samfundet på mange forskellige måder. Det betyder, at mange mennesker, der bor i Europa, udsættes for forskelsbehandling, der påvirker deres menneskelige værdighed, muligheder i livet, velstand og trivsel og ofte også deres personlige sikkerhed. Forskelsbehandling er også ensbetydende med, at EU's kerneværdier ikke respekteres. Alle i EU bør kunne nyde godt af grundlæggende rettigheder og friheder og kunne deltage på lige fod i samfundet, uafhængigt af race³ eller etnisk oprindelse⁴. Vores sociale, politiske og økonomiske styrke skyldes, at vi er forenet i mangfoldighed — racisme svækker os alle. EU kan og skal gøre mere for at sikre ligebehandling og lighed for alle.

Tiden er inde til et opgør. Mere end halvdelen af europæerne mener, at denne forskelsbehandling er udbredt i deres lande⁵. Vi kan ikke ignorere konflikten mellem vores værdi om lighed og virkelighedens indgroede racisme. Den verdensomspændende bevægelse Black Lives Matter er en kraftig påmindelse herom. Det er på tide, at vi erkender, at racisme og racediskrimination finder sted, og at vi griber ind og overvejer, hvad vi kan gøre på både lokalt, nationalt, internationalt og EU-plan. EU bygger på mangfoldighed og fremme af et samfund præget af pluralisme, tolerance og ikkeforskelsbehandling: Vi skal ikke kun gribe ind, fordi vi har et ansvar, men også for at være tro mod vores værdier. Opretholdelsen af værdier starter hos os selv i vores egen institution. Kommissionen vil træffe foranstaltninger til i betydelig grad at øge mangfoldigheden blandt de ansatte og sikre et arbejdsmiljø, hvor alle kan trives og bidrage.

Racisme optræder i forskellige former. De mest iøjnefaldende former er åbenlyse udtryk for individuel racisme og racediskrimination. Race eller etnisk oprindelse bruges alt for ofte som årsag til at forskelsbehandle. Covid-19-pandemien og terrorangreb er blot de seneste sager, hvor skylden på uretfærdig vis er blevet rettet mod personer med racemæssig eller etnisk minoritetsbaggrund. Personer med asiatisk og afrikansk oprindelse, muslimer, jøder og romaer er alle blevet udsat for intolerance. Men andre mindre eksplicitte former for racisme

¹ Direkte og indirekte forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse defineres i artikel 2 i Rådets direktiv 2000/43/EF af 29. juni 2000 om gennemførelse af princippet om ligebehandling af alle uanset race eller etnisk oprindelse ("direktivet om racelighed").

² Racisme "betyder den opfattelse, at en grund så som race, farve, sprog, religion, nationalitet eller national eller etnisk oprindelse retfærdiggør foragt for en person eller en gruppe af personer eller en følelse af overlegenhed hos en person eller en gruppe personer", jf. Europarådets Europæiske Kommission mod Racisme og Intolerance.

³ Anvendelsen af udtrykket "race" indebærer ikke en accept af teorier, der søger at fastslå, at der findes forskellige menneskeracer.

⁴ Se dom af 16. juli 2015 *CHEZ Razpredelenie Bulgaria*, C-83/14, EU:C:2015:480, præmis 46, for yderligere oplysninger om begrebet etnisk oprindelse.

⁵ Eurobarometer 2019, Diskrimination i Den Europæiske Union.

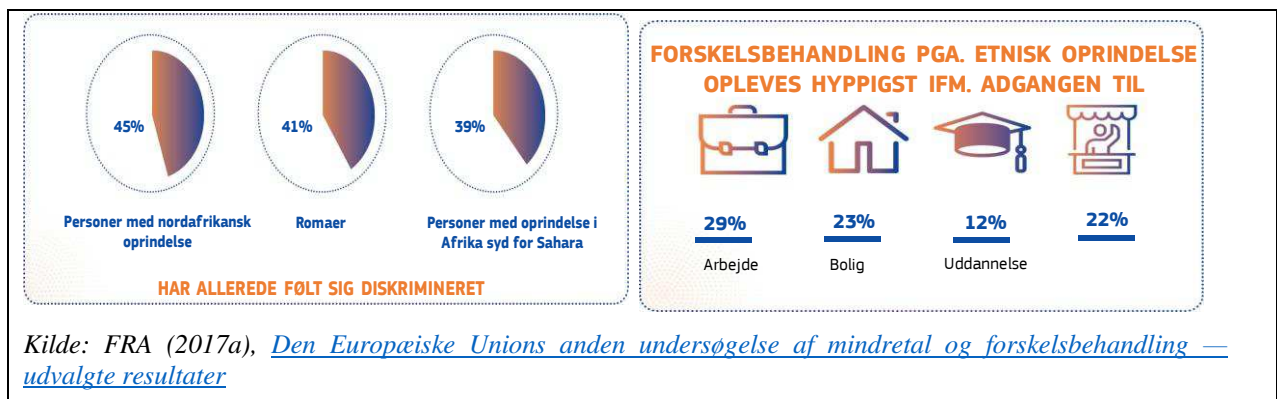
og racediskrimination, f.eks. dem, der er baseret på ubevidst bias, kan være lige så skadelige. En racistisk og diskriminerende adfærd kan være forankret i sociale, finansielle og politiske institutioner, som har indflydelse på magtforholdet og politikudformningen. Denne strukturelle racisme fastholder barrierer for borgere udelukkende på grund af deres race eller etniske oprindelse. Personer, der er berørt af racisme, kan hver dag mærke, at racismen påvirker deres adgang til job, sundhedspleje, bolig, finansiering eller uddannelse og har indflydelse på tilfælde af vold.

Der findes forskellige former for racisme, f.eks. racisme mod sorte, sintifjendtlighed, antisemitisme og racisme mod asiater og racisme, der er forbundet med religion eller tro, f.eks. had mod muslimer. Fælles for dem er, at en persons værd undergraves af stereotyper, der er baseret på fordomme. Ud over religion eller tro kan racisme også kombineres med forskelsbehandling og had af andre årsager, f.eks. køn, seksuel orientering, alder, handicap, eller rettes mod migranter. Det skal der tages hensyn til gennem en intersektionel⁶ tilgang.

EU råder over retlige instrumenter og en samlet politik, der kan anvendes til at opbygge en Union med lige muligheder. Disse er i øjeblikket ved at blive styrket inden for bestemte ligestillingsområder⁷. Kommissionen vil supplere disse tematiske tiltag ved at fremsætte en overordnet strategi, der skal sikre, at EU's charter om grundlæggende rettigheder anvendes effektivt i medlemsstaterne, og at chartrets rettigheder, herunder lighed og ikkeforskelsbehandling, er en realitet for alle.

Denne handlingsplan indeholder en række foranstaltninger, der skal bidrage til at intensivere indsatsen for at lade personer med racemæssig eller etnisk minoritetsbaggrund komme til orde og for at samle aktører på alle niveauer i en fælles bestræbelse på at bekæmpe racisme mere effektivt og skabe en tilværelse for alle uden racisme og forskelsbehandling.

2. Enkeltpersoners racisme — bekæmpelse af skader på mennesker og samfundet

Kilde: FRA (2017a), [Den Europæiske Unions anden undersøgelse af mindretal og forskelsbehandling — udvalgte resultater](#)

⁶ "Ved udformningen og gennemførelsen af sine politikker og aktiviteter tilstræber Unionen at bekæmpe enhver form for forskelsbehandling på grund af køn, race eller etnisk oprindelse, religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering", jf. artikel 10 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF). Det Europæiske Institut for Ligestilling mellem Mænd og Kvinder definerer "intersektionalitet" som et "analytisk redskab, der bruges til at undersøge, forstå og beskrive skæringspunkter mellem forskellige undertrykte grupper eller diverse undertrykkende eller diskriminerende systemer." Denne definition gælder enhver form for forskelsbehandling.

⁷ Dette omfatter meddelelsen [Et EU med ligestilling: strategi for ligestilling mellem mænd og kvinder 2020-2025](#) (COM(2020) 152 final) samt målrettede tilgange til lighed for romaer og LGBTI+-personer, der ventes i dette efterår. Derudover er der planlagt en EU-handlingsplan for integration og inklusion i 2020, en ny strategi for rettigheder for personer med handicap i 2021 samt arbejde mod antisemitisme.

EU's Agentur for Grundlæggende Rettigheder (FRA) har gennemført en lang række undersøgelser, der peger på, at **forskelsbehandling er udbredt i EU**⁸. De områder af livet, hvor racediskrimination kommer tydeligst til udtryk, er også blevet kortlagt.

Forskelsbehandling på arbejdsmarkedet er ikke kun et problem i forbindelse med jobsøgning, men også på arbejdspladser, hvor 22 % af de adspurgte har oplevet forskelsbehandling på grund af deres etniske oprindelse eller indvandrerbaggrund.

Udløserne for forskelsbehandling i forbindelse med leje eller køb af en lejlighed eller et hus var navne (44 %) efterfulgt af hudfarve eller fysiske kendetegn (40 %) og statsborgerskab (22 %). Med hensyn til adgangen til **varer og tjenesteydelser** (offentlig forvaltning, offentlig transport, butikker, restauranter osv.) har romaer (28 %) og personer med nordafrikansk oprindelse (27 %) oplevet det højeste niveau af forskelsbehandling. Inden for **sundhedsplejen** var racediskrimination mindre udbredt (3 % sidste år), men der var store forskelle mellem forskellige grupper: Forskelsbehandling var mest udbredt blandt romaer (8 %), som også har en kortere forventet levetid end den almindelige befolkning.

Undersøgelser viser også, at hvis race tages med i betragtning, påvirker det sandsynligheden for at blive **stoppet af politiet**. Ud af de 14 % af de adspurgte, der blev stoppet af politiet sidste år, mente 40 %, at de blev stoppet på grund af deres etniske oprindelse eller indvandrerbaggrund, sidste gang de blev stoppet.

Samlet set angav 3 % af de adspurgte, at de blev udsat for **racistisk vold** sidste år, mens 24 % angav, at de blev udsat for **racistisk chikane** i samme periode⁹. Næsten halvdelen (47 %) af de adspurgte jøder var bekymrede for at blive offer for et antisemitisk verbalt overgreb eller chikane, mens over en tredjedel (40 %) var bekymrede for at blive fysisk angrebet i det offentlige rum¹⁰. Ofte meldes **hadmotiveret vold og chikane** dog ikke. FRA's undersøgelser af personer med afrikansk oprindelse viser for eksempel, at næsten to tredjedele (64 %) af ofre for racistisk vold ikke meldte den seneste hændelse til politiet eller nogen organisation eller tjeneste¹¹.

2.1. Bekæmpelse af racisme og racediskrimination med lovgivning: gennemgang og foranstaltninger

Foranstaltninger på europæisk plan til bekæmpelse af forskelsbehandling, racisme, fremmedhad og andre former for intolerance hviler i dag på EU's etablerede retlige ramme. Den er baseret på en række bestemmelser i traktaterne¹² samt på generelle principper om ikkeforskelsbehandling og lighed, der også bekræftes i EU's charter om grundlæggende rettigheder¹³.

Bekæmpelsen af racisme kræver en beslutsom indsats på mange områder, men den beskyttelse, som lovgivningen giver, er af afgørende betydning. Et omfattende system til beskyttelse mod forskelsbehandling kræver først og fremmest en effektiv håndhævelse af den

⁸ Tallene i boksen stammer fra følgende FRA-undersøgelser: [Den Europæiske Unions anden undersøgelse af mindretal og forskelsbehandling — udvalgte resultater \(2017\)](#), [Den Europæiske Unions anden undersøgelse af mindretal og forskelsbehandling. Muslimer — udvalgte resultater \(2017\)](#), [Oplevelser og opfattelser af antisemitisme — Anden undersøgelse af forskelsbehandling af og hadforbrydelser mod jøder i EU \(2018\)](#), [Den Europæiske Unions anden undersøgelse af mindretal og forskelsbehandling. Romaer — udvalgte resultater \(2016\)](#), [At være sort i EU \(2018\)](#).

⁹ FRA: [Den Europæiske Unions anden undersøgelse af mindretal og forskelsbehandling — udvalgte resultater \(2017\)](#).

¹⁰ FRA: Oplevelser og opfattelser af antisemitisme — Anden undersøgelse af forskelsbehandling af og hadforbrydelser mod jøder i EU (2018).

¹¹ FRA: [At være sort i EU \(2018\)](#).

¹² Artikel 2 og 10 i traktaten om Den Europæiske Union (TEU) og artikel 19 og 67, stk. 3, i TEUF.

¹³ Navnlig artikel 20 og 21.

retlige ramme, så det sikres, at individuelle rettigheder og forpligtelser respekteres i praksis. Det betyder også, at det skal sikres, at beskyttelsen ikke er mangelfuld. De nylige begivenheder, der har tydeliggjort raceurolighederne, har givet anledning til bekymring for, om den retlige beskyttelse mod forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse gennemføres effektivt. Dette er også forbundet med bekymringer over forholdet mellem retshåndhævende myndigheder og minoriteter (se afsnit 2.2).

Kommissionen vil foretage en **samlet vurdering** af den eksisterende retlige ramme for at fastslå, hvordan gennemførelsen kan forbedres, om den retlige ramme fortsat er egnet til formålet, og om der er mangler, der skal afhjælpes. Denne vurdering vil trække på den løbende overvågning af gennemførelsen og implementeringen af EU-lovgivningen, navnlig Kommissionens regelmæssige drøftelser med medlemsstaterne og dens kommende rapport om gennemførelsen af direktivet om racelighed. Feedback fra interessenter, navnlig dem, der repræsenterer personer, der er berørt af racisme og racediskrimination, er også afgørende for at fastlægge, hvad der skal ændres for at gøre EU's indsats så omfattende og virksom som mulig.

Direktivet om racelighed og ligestillingsorganer

I mere end to årtier har direktivet om racelighed¹⁴ præget den retlige beskyttelse mod forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse. Direktivet forbyder direkte og indirekte forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse inden for beskæftigelse og erhverv, uddannelse, social beskyttelse, herunder sundhedspleje, sociale goder og adgang til og levering af varer og tjenesteydelser, herunder bolig. Kommissionen har inden for de seneste år skærpet **overvågningen af dets gennemførelse**. Der blev lagt særlig vægt på forskelsbehandling af romabørn i uddannelsessystemet. Kommissionen vil i 2021 udarbejde en **rapport om anvendelsen¹⁵ af direktivet og følge op med eventuel lovgivning senest i 2022**. Rapporten vil indeholde en vurdering af, hvilken lære der bør drages af gennemførelsen af direktivet, og en kortlægning af eventuelle mangler. Et af de områder, der vil blive undersøgt specielt i forbindelse med en eventuel ny lovgivning, er **retshåndhævelse¹⁶**. Rapporten kommer også til at ligge til grund for den fortsatte indsats for at prioritere **traktatbrudssager**, der har stor indvirkning.

I henhold til direktivet udpeger medlemsstaterne et organ, som bistår ofre for forskelsbehandling, fremmer lighed, indleder uafhængige undersøgelser, offentliggør uvildige rapporter og fremsætter henstillinger. Disse **ligestillingsorganer** er af afgørende betydning for at sikre, at enkeltpersoner og grupper, der udsættes for forskelsbehandling, fuldt ud kan nyde godt af deres rettigheder: De bør være i stand til effektivt at udføre de opgaver, de er blevet pålagt i henhold til EU-lovgivningen. I henhold til EU-retten har medlemsstaterne dog en skønsmargen med hensyn til ligestillingsorganernes beføjelser og funktion. Dette resulterer i betydelige forskelle mellem de nationale ligestillingsorganer, som Kommissionen i 2018 forsøgte at mindske gennem en henstilling om standarder for ligestillingsorganer¹⁷. Et vigtigt emne i rapporten for 2021 vil være **ligestillingsorganernes rolle og uafhængighed** og det mulige behov for ny **lovgivning for at styrke disse organers rolle**.

---

¹⁴ Rådets direktiv 2000/43/EF.

¹⁵ Denne rapport vil blive fremlagt sammen med rapporten om Rådets direktiv 2000/78/EF af 27. november 2000 om generelle rammebestemmelser om ligebehandling med hensyn til beskæftigelse og erhverv.

¹⁶ Se afsnit 2.2 om bekæmpelse af forskelsbehandling fra de retshåndhævende myndigheders side.

¹⁷ Kommissionens henstilling (EU) 2018/951 af 22. juni 2018 om standarder for ligestillingsorganer.

Kommissionen opfordrer også medlemsstaterne til at muliggøre **strategiske retssager**¹⁸ på nationalt plan i overensstemmelse med Kommissionens henstilling om standarder for ligestillingsorganer og medlemsstaternes nationale procesregler. Strategiske retssager er afgørende for at øge offentlighedens bevidsthed og gøre fremskridt med hensyn til at skabe klarhed om og beskytte menneskerettighederne.

Ud over områderne beskæftigelse, erhvervmæssig efter- og videreuddannelse og erhvervsuddannelser finder EU's lovgivning om bekæmpelse af forskelsbehandling i øjeblikket kun anvendelse på køn og race eller etnisk oprindelse¹⁹. Der er ingen bredere tilgang, der omfatter alle årsager til forskelsbehandling. For at afhjælpe manglerne i beskyttelsen mod enhver form for forskelsbehandling vil Kommissionen fortsat tilskynde til fremskridt med hensyn til den enstemmighed i Rådet, der er nødvendig for at vedtage Kommissionens forslag fra **2008 om gennemførelse af princippet om ligebehandling af alle uanset religion eller tro handicap, alder eller seksuel orientering**²⁰.

Rammeafgørelse om bekæmpelse af racisme og fremmedhad og andre retsmidler til bekæmpelse af racisme

Rammeafgørelsen om bekæmpelse af visse former for og tilkendegivelser af racisme og fremmedhad ved hjælp af straffelovgivningen²¹ har til formål at sikre, at grove former for racisme og fremmedhad i hele EU kan straffes med strafferetlige sanktioner, der er effektive, står i et rimeligt forhold til racismen eller fremmedhadet og har en afskrækkende virkning. En effektiv gennemførelse af dette instrument er afgørende for at sikre, at hadefulde tale og hadforbrydelser får strafferetlige sanktioner, og at ofre for forbrydelser modtager anerkendelse og får adgang til effektive retsmidler. Rammeafgørelsen suppleres af **direktivet om ofres rettigheder**²², som blandt andet har til formål at sikre retfærdighed, beskyttelse og støtte til ofre for hadforbrydelser og hadefulde tale.

Siden 2014²³ har Kommissionen overvåget gennemførelsen af rammeafgørelsen i EU-medlemsstaternes retssystemer. Der er alvorlig bekymring for, i hvilken udstrækning hadefulde taler og hadforbrydelser kriminaliseres på korrekt vis i de nationale straffelove.

---

¹⁸ Strategiske retssager anvendes til at udvælge sager ("testsager"), der er egnede til at blive indbragt for en domstol med henblik på at opnå et bestemt udfald. Hensigten er, at disse retssager skal have en bredere positiv indvirkning på udviklingen af lovgivning og politik og skabe præcedens for udfaldet af lignende sager.

¹⁹ Rådets direktiv 2000/43/EF af 29. juni 2000 om gennemførelse af princippet om ligebehandling af alle uanset race eller etnisk oprindelse og Rådets direktiv 2004/113/EF af 13. december 2004 om gennemførelse af princippet om ligebehandling af mænd og kvinder i forbindelse med adgang til og levering af varer og tjenesteydelser.

²⁰ COM(2008) 426 final.

²¹ Rådets rammeafgørelse 2008/913/RIA af 28. november 2008 om bekæmpelse af visse former for og tilkendegivelser af racisme og fremmedhad ved hjælp af straffelovgivningen. Dette kræver, at medlemsstaterne kriminaliserer offentlig tilskyndelse til vold eller had på grund af race, hudfarve, religion, herkomst eller national eller etnisk oprindelse (også online).

²² I henhold til direktiv 2012/29/EU skal medlemsstaterne sikre, at ofre for vold behandles på en retfærdig og ikkediskriminerende måde, særligt ofre for forbrydelser begået på grund af fordomme eller ud fra et diskriminatorisk motiv. Se dokumentet fra 2017 om centrale principper for støtte til ofre for yderligere oplysninger om forbindelsen mellem direktivet om ofres rettigheder og beskyttelse mod hadforbrydelser: http://ec.europa.eu/newsroom/just/document.cfm?doc_id=48874

²³ Den 1. december 2014 fik Kommissionen beføjelser til at føre tilsyn med medlemsstaternes gennemførelse af rammeafgørelser, herunder dette instrument. Se også Kommissionens rapport fra 2014 til Europa-Parlamentet og Rådet om gennemførelsen af Rådets rammeafgørelse 2008/913/RIA om bekæmpelse af visse former for og tilkendegivelser af racisme og fremmedhad ved hjælp af straffelovgivningen (COM(2014) 27 final).

Kommissionen vil prioritere en samlet indsats for at sikre en **fuldstændig og korrekt gennemførelse og implementering** af rammeafgårelsen i hele EU, navnlig i tilfælde, hvor definitionen af hadefuld tale eller kriminaliseringen af hadforbrydelser ikke er gennemført korrekt i national lovgivning, og om nødvendigt indlede traktatbrudsprocedurer.

Racisme findes også online. I henhold til rammeafgårelsen skal medlemsstaterne kriminalisere offentlig tilskyndelse til vold eller had på grund af hudfarve, religion, herkomst, race eller national eller etnisk oprindelse, også når det forekommer på internettet. Alligevel stiger forekomsten af **ulovlige hadefulde udtalelser** på internettet fortsat, og racistiske hadefulde udtalelser er udbredte²⁴. For fire år siden fremlagde Kommissionen en adfærdskodeks om bekæmpelse af ulovlige hadefulde udtalelser på internettet med et frivilligt tilsagn fra informationsteknologiske platforme (IT-platforme) om at gennemgå og om nødvendigt fjerne ulovlig hadefuld tale²⁵. Den femte evaluering af kodeksen viser, at der er gjort betydelige fremskridt med hensyn til at fjerne hadefuld tale på internettet²⁶, men at platformene fortsat skal forbedre deres gennemsigtighed og feedback til brugerne. Kommissionen vil fortsat samarbejde med IT-virksomheder og udvide denne indsats til andre sociale medieplatforme, blandt andre dem, der hovedsageligt benyttes af børn og unge, og fortsætte med at fremme praktiske tiltag til bekæmpelse af hadefuld tale på internettet og fremme accepten af mangfoldighed.

Næste skridt vil blive taget i forbindelse med **pakken om digitale tjenester**, der vil skærpe og harmonisere onlineplatformes og informationstjenesteudbyderes ansvar og styrke tilsynet med platformenes indholdspolitikker i EU²⁷. Andre muligheder, der overvejes, er forpligtelser til at indføre systemer for anmeldelse og tiltag samt indberetnings- og gennemsigtighedsforpligtelser, i henhold til hvilke platforme skal oplyse om, hvordan de håndterer ulovligt indhold, som f.eks. hadefuld tale. Dette vil ikke kun fremme politikker om indholdsmoderation, som sikrer ytringsfrihed på internettet, men også udgøre et grundlag for indsamling af data om omfanget og arten af racistisk hadefuld tale på internettet, som kan være en hjælp for civilsamfundet og politiske beslutningstagere i forbindelse med udformningen af politikker, der effektivt bekæmper racisme.

Inden for rammerne af EU's internetforum arbejder Kommissionen sammen med medlemsstaterne og internetvirksomheder om en referenceliste over forbudte voldsfremmende, ekstremistiske symboler og grupper, der på frivillig basis kan anvendes som grundlag for deres politik for indholdsmoderation. Den vil blive fremlagt på ministermødet i EU's internetforum i december 2020.

I **direktivet om audiovisuelle medietjenester**²⁸ fastsættes krav til beskyttelse af brugere af audiovisuelle medietjenester og videodelingsplatforme mod tilskyndelse til vold eller had og

---

²⁴ En Eurobarometerundersøgelse, der blev gennemført i 2016, viste, at næsten halvdelen af dem, der deltager i diskussioner på internettet, tøver med at deltage i onlinedebatter på grund af had og trusler: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/media-pluralism-and-democracy-special-eurobarometer-452>

²⁵ De erfaringer, der er gjort i forbindelse med adfærdskodeksen, ligger til grund for Kommissionens arbejde på en henstilling af 1. marts 2018 om foranstaltninger til effektiv bekæmpelse af ulovligt indhold på nettet (C (2018) 1177).

²⁶ Ifølge resultaterne af den seneste overvågningsrunde, som Kommissionen offentliggjorde i juni 2020, vurderer IT-virksomheder 90 % af anmeldt indhold inden for 24 timer og fjerner 71 % af det indhold, der anses for at være ulovlig hadefuld tale. Yderligere oplysninger, herunder om årsagerne til anmeldelser af had, findes på: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/codeofconduct_2020_factsheet_12.pdf

²⁷ Meddelelse: [Europas digitale fremtid i støbeskeen](#) COM(2020) 67.

²⁸ Direktiv (EU) 2018/1808 af 14. november 2018 om ændring af direktiv 2010/13/EU om samordning af visse love og administrative bestemmelser i medlemsstaterne om udbud af audiovisuelle medietjenester (direktiv

mod diskriminerende audiovisuel kommerciel kommunikation. Videoplatforme er også forpligtet til at træffe passende foranstaltninger til at beskytte brugerne mod racistisk og fremmedfjendsk indhold.

Det bør understreges, at enhver foranstaltning, der begrænser retten til ytringsfrihed skal overholde de krav, der er fastsat i artikel 11 og 52 i chartret om grundlæggende rettigheder, og medlemsstaternes forfatningsmæssige traditioner.

Kommissionen vil:

- aflægge rapport i 2021 om gennemførelsen af direktivet om racelighed
- senest i 2022 fremlægge eventuel lovgivning, der er nødvendig for at afhjælpe mangler, herunder styrke ligestillingsorganernes rolle og uafhængighed
- sikre en fuldstændig og korrekt gennemførelse og implementering af rammeafgørelsen om racisme og fremmedhad i hele EU, herunder gennem traktatbrudsprocedurer.

Kommissionen opfordrer medlemsstaterne til:

- at sikre, at EU-retten er gennemført fuldt ud og anvendes korrekt i medlemsstaterne
- hurtigt at nå til enighed om Kommissionens forslag fra 2008 om gennemførelse af princippet om ligebehandling af alle uanset religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering.

2.2. Mere end EU-lovgivning — en større indsats for at bekæmpe racisme i dagligdagen

Bekæmpelse af forskelsbehandling fra de retshåndhævende myndigheders side

Effektivt politiarbejde og respekt for de grundlæggende rettigheder hænger sammen. De retshåndhævende myndigheder er centrale aktører, når det gælder om at sikre, at loven overholdes, og at sørge for sikkerhed. Anerkendelse af mangfoldighed og sikring af retfærdig retshåndhævelse er afgørende for at kunne bekæmpe racisme. Der er imidlertid i mange år blevet rapporteret om forskelsbehandling, og FRA har således medtaget ulovlig profilering og politiets optræden i sin forskning²⁹. Forskelsbehandling fra de retshåndhævende myndigheders side kan skade tilliden til myndighederne og føre til andre negative resultater såsom underrapportering af kriminalitet og modstand mod offentlig myndighed.

EU-agenturer som f.eks. FRA og Agenturet for Uddannelse inden for Retshåndhævelse (Cepol) har allerede bidraget med betydelige ressourcer³⁰ til forøgelse af medlemsstaternes kapacitet til at sikre, at de statslige aktører respekterer de grundlæggende rettigheder og principper, navnlig hvad angår ikke-forskelsbehandling. Internationale organisationer har også bidraget til dette mål³¹.

Profilering anvendes i stor udstrækning lovligt af de retshåndhævende myndigheder til at forebygge, efterforske og retsforfølge strafbare handlinger. **Profilering, der fører til**

---

om audiovisuelle medietjenester). I direktivet tilskyndes til anvendelse af sam- og selvregulering, i det omfang medlemsstaternes retssystem tillader det.

²⁹ Den Europæiske Unions anden undersøgelse af mindretal og forskelsbehandling — udvalgte resultater (2017).

³⁰ Se f.eks. en oversigt over ressourcer og initiativer til støtte for uddannelsesprogrammer på området hadforbrydelser i EU-medlemsstaterne på: http://ec.europa.eu/newsroom/document.cfm?doc_id=43147.

³¹ Europarådet eller OSCE's Kontor for Demokratiske Institutioner og Menneskerettigheder.

forskelsbehandling³² på grundlag af særlige kategorier af personoplysninger såsom oplysninger om race eller etnisk oprindelse, er imidlertid ulovlig³³. I juli 2020 advarede Europarådets Europæiske Kommission mod Racisme og Intolerance (ECRI) specifikt om racemæssig profilering³⁴.

Kommissionen vil gennem gruppen på højt plan vedrørende bekæmpelse af racisme, fremmedhad og andre former for intolerance støtte medlemsstaterne i forebyggelsen af diskriminerende holdninger i de retshåndhævende myndigheder, udviklingen af de nødvendige færdigheder til efterforskning og retsforfølgelse af hadforbrydelser og sikringen af en retfærdig og passende behandling af ofre³⁵. Dette omfatter en kortlægning af de vigtigste mangler og behov i EU-medlemsstaterne samt uddannelse i at opdage og retsforfølge hadforbrydelser. FRA vil blive opfordret til at indsamle og formidle god praksis til fremme af **retfærdigt politiarbejde** på grundlag af den eksisterende håndbog³⁶ og vejledning om forebyggelse af ulovlig profilering³⁷. FRA bør også fortsat indsamle og offentliggøre data om politiets attitude over for minoriteter. Cepol bør intensivere arbejdet med omfattende uddannelsespakker om menneskerettigheder, etik og racisme og skærpe bevidstheden om retfærdigt og inkluderende politiarbejde på mellem- og ledelsesniveau i politiet og blandt repræsentanter for de retshåndhævende myndigheder³⁸.

Underrapportering af hadforbrydelser med et racistisk motiv³⁹ er en alvorlig hindring for retshåndhævelsen og den politiske beslutningstagning. I den seneste EU-strategi for ofres rettigheder⁴⁰ påpeges det, at ofre for kriminalitet, der tilhører dårligt stillede eller udsatte grupper eller minoriteter, kan have begrænset tillid til de offentlige myndigheder, hvilket afholder dem fra at anmelde kriminalitet. Et sikkert miljø, hvor ofre kan anmelde kriminalitet, er en af strategiens fem vigtigste prioriteter. Mangfoldighed blandt personalet i de retshåndhævende myndigheder og inkluderende politiarbejde kan styrke tilliden til de retshåndhævende myndigheder og dermed fremme anmeldelsen af kriminalitet. ECRI har

---

³² "Profilering" indebærer, at mennesker klassificeres efter deres (opfattede) personlige egenskaber, som kan omfatte race eller etnisk oprindelse, hudfarve, religion eller nationalitet. Selv om politiet gerne må tage disse egenskaber i betragtning, når de standser en person, må ingen af egenskaberne udgøre det eneste eller det primære kriterium for, at den pågældende person standses. Profilering, der udelukkende eller hovedsagelig er baseret på en eller flere egenskaber, der giver ret til beskyttelse, udgør direkte forskelsbehandling og er derfor i strid med individets rettigheder og friheder og ulovlig (FRA (2018), "[Preventing unlawful profiling today and in the future: a guide](#)").

³³ Artikel 11, stk. 3, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/680 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med kompetente myndigheders behandling af personoplysninger med henblik på at forebygge, efterforske, afsløre eller retsforfølge strafbare handlinger eller fuldbyrde strafferetlige sanktioner.

³⁴ Se <https://www.coe.int/en/web/european-commission-against-racism-and-intolerance/-/ecri-warns-against-racial-profiling-in-policing-and-calls-for-a-systemic-response-to-address-racism-in-all-areas>.

³⁵ Navnlig gennem den nye arbejdsplan, der er udarbejdet af Kommissionens arbejdsgruppe om uddannelse på området hadforbrydelser og kapacitetsopbygning inden for national retshåndhævelse.

³⁶ FRA (2013), [Politiuddannelse baseret på grundlæggende rettigheder — En håndbog for undervisere af politifolk](#).

³⁷ FRA (2018), "[Preventing unlawful profiling today and in the future: a guide](#)".

³⁸ F.eks. de europæiske politichefers konference. Cepol kan også afholde et sommerakademi for politifolk på mellemniveau og kommende ledere inden for politiet.

³⁹ Ifølge [Den Europæiske Unions anden undersøgelse af mindretal og forskelsbehandling — udvalgte resultater \(2017\)](#) anmeldte 28 % af de respondenter, der havde oplevet hadmotiverede fysiske overfald, den seneste hændelse af hadmotiveret vold inden for de seneste fem år til politiet eller en anden organisation eller tjeneste. Blandt de årsager til underrapportering, der blev konstateret i FRA's undersøgelser, er følelsen af, at anmeldelsen ikke vil gøre nogen forskel (34 %), og mangel på tillid til eller frygt for politiet (28 %) (FRA (2018), "[Being Black in the EU](#)").

⁴⁰ COM(2020) 258 final.

kraftigt opfordret medlemsstaterne til at udarbejde rekrutteringsprocedurer, som sikrer, at politiets sammensætning afspejler mangfoldigheden i befolkningen, samt til at opstille en ramme for dialog mellem politiet og minoritetsgrupper. Tillid er vigtigt for at fremme samarbejdet mellem alle parterne og derfor også for effektiviteten af retshåndhævelsen. Den eksisterende arbejdsgruppe om registrering af hadforbrydelser, dataindsamling og tilskyndelse til anmeldelse vil **udvikle centrale vejledende principper** for, hvordan ofre kan tilskyndes til at anmelde hadforbrydelser, og FRA vil offentliggøre en **rapport om tilskyndelse til anmeldelse af hadforbrydelser** i 2021.

Sikkerhed

Nogle medlemsstater har truffet foranstaltninger til at forbyde racistiske grupper og deres symboler, ofte ved lovgivning om hadforbrydelser, hadefuld tale eller terrorisme, eller har indført strafferetlige sanktioner i forbindelse med benægtelse af forbrydelser mod menneskeheden og/eller nazistiske og fascistiske perioder samt propaganda for terrorgrupper. Kommissionen vil arbejde sammen med medlemsstaterne om en bedre fælles forståelse af, hvordan man bekæmper voldelige ekstremistiske grupper. Dette omfatter en **kortlægning af de nationale reaktioner** på voldelig ekstremisme, som skal forelægges for de relevante arbejdsgrupper i Rådet i november 2020. I samarbejdet med medlemsstaterne vil man med henblik på fremlæggelse i begyndelsen af 2021 fortsat afdække mangler, indkredse bedste praksis og fremsætte anbefalinger i forbindelse med bekæmpelsen af voldelig ekstremisme.

Der skal sikres en bedre beskyttelse af steder, hvor mennesker samles. Selv om dette primært er et anliggende for medlemsstaterne, har Kommissionen intensiveret sin indsats med handlingsplanen fra 2017 til støtte for beskyttelsen af offentlige steder⁴¹. I de seneste år har mennesker i religiøse samlingssteder i Europa og på verdensplan været mål for forskellige terrorangreb, som i mange tilfælde har været racistisk motiverede⁴². I **strategien for sikkerhedsunionen**⁴³ forklares det, hvordan Kommissionen vil samarbejde med både den private sektor og de regionale og lokale myndigheder om at minimere risiciene for mennesker i det offentlige rum.

Risici i forbindelse med nye teknologier

Den digitale omstilling og udviklingen af nye teknologier giver mange muligheder, blandt andet for at anvende dem til at styrke bekæmpelsen af racisme. De kan imidlertid også medføre nye udfordringer for raceligheden, ikke-forskelsbehandling og lige muligheder for alle, hvis ikke der opstilles tilstrækkelige og passende rammer for dem. I Kommissionens hvidbog om kunstig intelligens (AI)⁴⁴ påpeges det, hvordan visse anvendelser af netop denne teknologi, som er i hastig udvikling, indebærer en række potentielle risici. Brugen af algoritmer kan fastholde eller endda stimulere racerelaterede fordomme, hvis dataene til at træne algoritmerne ikke afspejler mangfoldigheden i det europæiske samfund.

For eksempel har undersøgelser vist, at algoritmer til ansigtsgenkendelse, der bygger på kunstig intelligens, kan udvise en høj grad af fejlklassificering, når de anvendes på visse demografiske grupper såsom kvinder og personer med racemæssig eller etnisk

---

⁴¹ COM (2017) 612 final. Kommissionen har skabt en platform for udveksling af god praksis i form af EU-forummet om beskyttelse af offentlige steder og yder finansiering til beskyttelsen af offentlige steder.

⁴² F.eks. angrebene på moskeer i Christchurch i New Zealand i marts 2019, angrebene på kirker i Sri Lanka i april 2019 og skudeepisoden i en synagoge i Halle i Tyskland i oktober 2019.

⁴³ COM(2020) 605 final.

⁴⁴ Europa-Kommissionens hvidbog om kunstig intelligens — en europæisk tilgang til ekspertise og tillid (COM (2020) 65 final).

minoritetsbaggrund⁴⁵. Det kan føre til misvisende resultater og i sidste ende til forskelsbehandling⁴⁶. Kommissionen og agenturet eu-LISA arbejder på teknologier til ansigtsgenkendelse, der skal anvendes i EU's egne store IT-systemer til grænseforvaltning og sikkerhed⁴⁷.

EU's databeskyttelsesregler indeholder allerede en række garantier vedrørende behandlingen af biometriske data med det formål entydigt at identificere en fysisk person. Det kommende **forslag til en horisontal lovgivningsramme for kunstig intelligens** omhandler specifikt den risiko for forudindtaget og forskelsbehandling, der er indbygget i systemer med kunstig intelligens. Forslaget forventes at omfatte særlige krav til kvaliteten af træningsdatasættene og prøvningsprocedurerne for påvisning og korrektion af forudindtaget, hvilket kan være med til at forhindre negative diskriminerende virkninger tidligt i forløbet og sikre en løbende overvågning af overholdelsen af den eksisterende ligebehandlingslovgivning i hele den kunstige intelligens' livscyklus. Biometrisk fjernidentifikation og anden indgribende overvågningsteknologi kan anses for at være blandt de højrisikoanvendelser af kunstig intelligens, som vil skulle opfylde særlige krav og underkastes en forudgående overensstemmelsesvurdering.

Beskæftigelse, uddannelse, sundhed og boligforhold

På trods af den veludviklede retlige ramme for bekæmpelse af forskelsbehandling er der fortsat uligheder i adgangen til beskæftigelse, uddannelse, sundhedspleje og boliger, og der er behov for, at lovgivningen støttes af politiske foranstaltninger. Når retsbeskyttelse ikke er tilstrækkeligt, bekæmper Kommissionen også racisme gennem politik- og finansieringsprogrammer.

Den europæiske søjle for sociale rettigheder har til formål at skabe retfærdighed for alle borgere i dagligdagen, uanset om de er studerende, arbejdstagere, jobsøgende eller pensionister, om de bor i byen eller i et landområde, og uanset deres personlige egenskaber, herunder race eller etnisk oprindelse. Handlingsplanen for den europæiske søjle for sociale rettigheder — som Kommissionen vil fremlægge i 2021 — vil yderligere støtte ligheden på arbejdsmarkedet, herunder af personer med racemæssig eller etnisk minoritetsbaggrund⁴⁸. Kommissionen vil i 2021 også fremlægge en **børnegaranti**, der skal sikre en bedre social inklusion af alle børn, der har behov for det, og deres adgang til centrale tjenester.

Et velstående og socialt Europa afhænger af os alle. Covid-19-krisen har imidlertid blotlagt eller endog forværret ulighederne. Kommissionen vil udnytte mulighederne i **Next Generation EU** og **instrumentet for teknisk støtte** til strukturelle reformer fuldt ud og samarbejde med medlemsstaterne om at sikre, at støtten på områder som arbejdsmarkedet, uddannelse og erhvervsuddannelse, social beskyttelse, sundhedspleje og boliger bidrager til lighed.

I programmeringsperioden 2021-2027 vil EU-midler gå til at støtte medlemsstaternes bestræbelser på at fremme social inklusion⁴⁹ ved at sikre lige muligheder for alle og bekæmpe

---

⁴⁵ Se "[Gender Shades: Intersectional Accuracy Disparities in Commercial Gender Classification](#)".

⁴⁶ Se FRA's fokusdokument "[Facial recognition technology: fundamental rights considerations in the context of law enforcement](#)".

⁴⁷ Der vil blive bygget videre på Det Fælles Forskningscenters igangværende arbejde. Protokollen vil først blive udarbejdet med henblik på det fremtidige fælles biometriske matchsystem inden for rammerne af ind- og udrejsesystemet og på et senere stadie udvidet til at omfatte Schengeninformationssystemet.

⁴⁸ Meddelelse fra Kommissionen om [et stærkt socialt Europa for retfærdig omstilling](#) (COM(2020) 14 final).

⁴⁹ Navnlig Den Europæiske Socialfond Plus (ESF+) og Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU). Ifølge den foreslåede ESF+ skal medlemsstaterne afsætte mindst 25 % af midlerne fra ESF+ til

forskelsbehandling. EU-midlerne vil fremme udviklingen af infrastruktur og lige adgang til arbejdsmarkedet, sundhedspleje og social omsorg, boliger og inkluderende, ikke-segregerede tjenester af høj kvalitet inden for uddannelse og erhvervsuddannelse for alle, navnlig for ugunstigt stillede grupper.

- *Beskæftigelse*

På beskæftigelsesområdet omfatter forbuddet mod forskelsbehandling, at dette sker på grundlag af køn, race eller etnisk oprindelse, handicap, alder, seksuel orientering samt religion eller tro. Forskelsbehandling på arbejdspladsen eller i forbindelse med jobsøgning er dog meget udbredt og kan antage mange former og påvirke visse grupper mere end andre⁵⁰. Blandt folk af afrikansk oprindelse er der for eksempel en særlig stor mangel på sammenhæng mellem deres beskæftigelse og deres uddannelsesniveau, hvilket betyder lavere beskæftigelse blandt personer med en videregående uddannelse i forhold til befolkningen som helhed⁵¹. Der er dokumentation for, at ansøgere, der åbent identificerer sig som muslimer i deres CV, modtager færre indkaldelser til jobsamtaler end lige så kvalificerede ansøgere med et "religiøst neutralt" CV⁵². Der er også en langt højere andel af unge mennesker af nordafrikansk herkomst, afrikansk oprindelse og fra romasamfund, der ikke er i arbejde eller under uddannelse, sammenlignet med befolkningen som helhed⁵³. Udfordringerne vil sandsynligvis forværres som følge af covid-19-krisen, idet økonomisk tilbagegang har tendens til at øge uligheder. I den forbindelse er det vigtigt, at de eksisterende retlige instrumenter gennemføres og håndhæves fuldt ud. Handlingsplanen for den europæiske søjle for sociale rettigheder vil også bidrage til en bedre håndtering af forskelsbehandling på beskæftigelsesområdet.

De rette færdigheder betyder desuden, at det er lettere at få et job, forblive i arbejde og skifte job. Det forudsætter, at der er lige adgang til opkvalificeringsmuligheder for alle uanset race, etnisk oprindelse eller andre grunde til forskelsbehandling. Kommissionen har for nylig vedtaget en **europæisk dagsorden for færdigheder**⁵⁴ med social retfærdighed som hjørnesten, herunder et forslag til **Rådets henstilling om erhvervsrettet uddannelse**, hvori der opfordres til, at erhvervsrettede uddannelsesprogrammer skal inkludere sårbare grupper, herunder personer med racemæssig eller etnisk minoritetsbaggrund⁵⁵. Unge mennesker fra ugunstigt stillede grupper, som f.eks. unge med racemæssig eller etnisk minoritetsbaggrund eller unge migranter, står over for yderligere hindringer for adgang til arbejdsmarkedet. Problemet anerkendes i den **styrkede ungdomsgaranti**, og det anbefales, at medlemsstaterne intensiverer det opsøgende arbejde over for de mest sårbare unge mennesker og er særlig

---

foranstaltninger, der fremmer social inklusion og er rettet mod dem, der har de største behov. Der sigtes også mod et overordnet mål på 4 % for støtte til de mest sårbare. Ud over det specifikke formål med ESF+ kan der anvendes flere andre EU-finansieringsinstrumenter til integration af marginaliserede befolkningsgrupper.

⁵⁰ Se FRA (2017a) og FRA (2017b). F.eks. svarede 13 % af de muslimske respondenter, at de i de seneste 12 måneder havde følt sig diskrimineret, da de søgte arbejde. Der blev konstateret lignende oplevelser af diskrimination i forbindelse med jobsøgning hos 16 % af respondenterne med romabaggrund og 15 % af respondenterne af nordafrikansk herkomst.

⁵¹ FRA (2018), "[Being Black in the EU](#)".

⁵² Se Horisont 2020-forskningsprojektet Vækst, lige muligheder, migration og markeder (GEMM): <http://gemm2020.eu/>

⁵³ F.eks. er op til 76 % af unge mennesker af afrikansk oprindelse i Østrig ikke i arbejde eller under uddannelse, sammenlignet med 8 % af befolkningen som helhed (FRA (2018), "[Being Black in the EU](#)").

⁵⁴ Meddelelse om [den europæiske dagsorden for færdigheder med henblik på bæredygtig konkurrenceevne, social retfærdighed og modstandsdygtighed](#) (COM(2020) 274 final).

⁵⁵ COM(2020) 275 final.

opmærksomme på enhver form for forskelsbehandling⁵⁶. **Det europæiske netværk af offentlige arbejdsformidlinger** vil kortlægge tilgange til ikke-forskelsbehandling i de offentlige arbejdsformidlinger i hele EU og på dette grundlag fremme gensidig læring⁵⁷. Sociale virksomheder og den sociale økonomi mere generelt kan også være pionerer i bevægelsen mod racemæssig ulighed, og deres rolle vil blive omhandlet i den **europæiske handlingsplan for den sociale økonomi**, som Kommissionen vil fremlægge i 2021.

- *Uddannelse*

I overensstemmelse med direktivet om racelighed skal børn have lige adgang til uddannelse uanset racemæssig eller etnisk baggrund. Lærerne skal uddannes til at kunne arbejde med alle børn og være opmærksomme på de behov, som elever med en anden baggrund har, herunder spørgsmål vedrørende racediskrimination. Skoler skal være sikre områder, hvor der ikke forekommer mobning, racisme eller forskelsbehandling. Børn skal tidligt lære om lighed, respekt og inklusion og tilskyndes til at fremme disse værdier blandt hinanden og i de befolkningsgrupper, de indgår i⁵⁸.

Selv om ansvaret for indholdet i og tilrettelæggelsen af uddannelsessystemerne ligger hos medlemsstaterne, så er styrkelsen af inkluderende uddannelse en prioritet i EU-samarbejdet. Inklusion og retfærdighed på uddannelsesområdet vil være blandt prioriteterne for det **europæiske uddannelsesområde**. Nødvendigheden af inklusion og retfærdighed gælder ligeledes for digital uddannelse og læring og er omfattet af **handlingsplanen for digital uddannelse**, som vil blive fremlagt i år. Kommissionen vil i 2021 fremlægge en omfattende strategi for børns rettigheder, som vil indeholde tiltag til bekæmpelse af racisme og forskelsbehandling. Skolerne spiller en afgørende rolle i bekæmpelsen af stereotyper og fordomme blandt børn.

Unge mennesker kan også spille en vigtig rolle i bekæmpelsen af racisme og forskelsbehandling. Kommissionen har sammen med medlemsstaterne samlet de unge europæeres stemmer gennem EU's ungdomsdialogproces, som er mundet ud i 11 europæiske ungdomsmål⁵⁹. Målene viser en vision for et Europa, der sætter unge mennesker i stand til at nå deres fulde potentiale og fremme lighed og inkluderende samfund.

Under **Erasmus+** finansieres projekter, der bidrager til integrationen af mennesker med en racemæssig eller etnisk minoritetsbaggrund⁶⁰. Det Europæiske Solidaritetskorps kan ligeledes fremme solidaritetsaktiviteter, der er rettet mod bekæmpelsen af racisme og forskelsbehandling samt bred deltagelse⁶¹. I de fremtidige programmer⁶² vil der blive gjort bestræbelser på at fremme social inklusion og forbedre det opsøgende arbejde over for mennesker med få muligheder, blandt andet ved at afhjælpe de hindringer, som underrepræsenterede grupper og minoriteter står over for i adgangen til mulighederne under

⁵⁶ Forslag til Rådets henstilling om en bro til job — styrkelse af ungdomsgarantien (COM(2020) 277 final).

⁵⁷ Meddelelse om støtte til ungdomsbeskæftigelse: en bro til job for den næste generation (COM(2020) 276 final).

⁵⁸ <https://rm.coe.int/ecri-general-policy-recommendation-no-10-key-topics-combating-racism-a/16808b75f7>.

⁵⁹ Målene er omfattet af EU's ungdomsstrategi for 2019-2027: <https://ec.europa.eu/youth/policy/youth-strategy/youthgoals>.

⁶⁰ Erasmus+ har siden 2014 støttet omkring 26 000 projekter (med mere end 708 000 deltagere), der omhandlede spørgsmål som lighed og ikke-forskelsbehandling, inklusion og dialog mellem kulturer og religioner.

⁶¹ Siden 2018 er 2 100 projekter med mere end 14 500 involverede mennesker inden for disse områder blevet støttet under Det Europæiske Solidaritetskorps.

⁶² Strategien vil omfatte alle områder inden for uddannelse, læring, ungdom og idræt. Den rulles ud under forløbsperioden for de kommende programmer under Erasmus+ og Det Europæiske Solidaritetskorps.

programmerne, og udruste projektorganisatorer og -deltagere til at kunne interagere hensigtsmæssigt med mennesker med andre baggrunde.

Netværket til bevidstgørelse omkring radikaliserings⁶³ vil støtte bestræbelserne blandt lærere, ungdomsarbejdere og i alle aldersgrupper i samfundet generelt på at håndtere polariserende diskussioner og stigmatisering i undervisningen.

- *Sundhed*

Covid-19-krisen har fremhævet⁶⁴ konsekvenserne af de eksisterende uligheder på sundhedsområdet, som mennesker med racemæssig eller etnisk minoritetsbaggrund lider under⁶⁵. Racisme forårsager trauma og kan derfor også påvirke menneskers mentale helbred. Det nye **EU4Health-program** og den europæiske kræftbehandlingsplan vil omhandle uligheder på sundhedsområdet og tage forskellige gruppers særlige behov i betragtning. Udveksling af bedste praksis blandt sundhedspersonale i hele EU og diskussioner med patientorganisationer og civilsamfundet vil hjælpe med at sikre en patientcentreret tilgang, der omfatter de særlige behov, som personer med en racemæssig eller etnisk minoritetsbaggrund har. **EU's platform for sundhedspolitik**⁶⁶ vil blandt andet have et særligt fokus på at mindske uligheder på grundlag af racemæssig eller etnisk oprindelse og viderebringe forslag fra civilsamfundet til beslutningstagere på sundhedsområdet på nationalt plan og EU-plan. Kommissionens **styringsgruppe vedrørende sundhedsfremme, sygdomsforebyggelse og håndtering af ikke-overførbare sygdomme**⁶⁷ vil blive bedt om at udvælge bedste praksis for inklusionen af personer med racemæssig eller etnisk minoritetsbaggrund i forebyggende sundhedsstrategier, som skal opskaleres med støtte fra EU-budgettet. Yderligere forskningsprojekter under **Horisont Europa** kan også bidrage til dette arbejde. Der bør forskes i de socioøkonomiske sundhedsfaktorer ud fra et racemæssigt perspektiv.

- *Bolig*

Personer, der oplever forskelsbehandling på grundlag af race, har større risiko for at leve under dårlige boligforhold og boligmæssig segregering⁶⁸. Forskelsbehandling på boligmarkedet⁶⁹ forstærker segregering⁷⁰ og har en afledt effekt hvad angår uddannelses- og

⁶³ Se https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/networks/radicalisation_awareness_network/about-ran_en.

⁶⁴ Se Cities & Health and National Center for Immunization and Respiratory Diseases (NCIRD), "*The COVID-19 pandemic: power and privilege, gentrification, and urban environmental justice in the global north.*"

⁶⁵ I FRA's EU-MIDIS-II-undersøgelse angav romakvinder på 50 år og derover deres sundhedstilstand som "ringe" eller "meget ringe" næsten dobbelt så ofte som kvinder, der ikke er romaer (henholdsvis 55 % og 29 %).

⁶⁶ EU's platform for sundhedspolitik (<https://webgate.ec.europa.eu/hpf/>) er et interaktivt værktøj til at styrke debatten om spørgsmål vedrørende folkesundheden og dele viden og bedste praksis. Platformen samler 7 000 registrerede NGO-grupper og interessenter og opfordrer dem til at dele erfaringer med hinanden og med Kommissionen, samle deres ekspertise i fælles erklæringer og udbrede initiativer til et bredt publikum.

⁶⁷ Se https://ec.europa.eu/health/non_communicable_diseases/steeringgroup_promotionprevention_da.

⁶⁸ Europa-Parlamentets Forskningsstjeneste, "[The Cost on Non-Europe in the area of Equality and the Fight against Racism and Xenophobia](#)".

⁶⁹ Ifølge FRA's rapport "Being Black in Europe" levede næsten halvdelen af respondenterne i overfyldte boliger (45 %) sammenlignet med 17 % af den brede befolkning i EU. En tiendedel af respondenterne (12 %) var uden basal boligstandard og levede i overfyldte boliger, der karakteriseredes ved utætte tage, råd i vægge eller vinduer, ingen bade faciliteter og intet indendørs toilet eller ved, at boligen var for mørk.

⁷⁰ Segregering er kendetegnet ved fysisk og social adskillelse af personer, der tilhører en marginaliseret gruppe, fra personer, der tilhører ikkemarginaliserede grupper, og ulige adgang til almene, inkluderende tjenester af høj kvalitet. Se også http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/thematic_guidance_fiche_segregation_en.pdf.

beskæftigelsesmuligheder og for børnefamilier en betydelig skadelig indvirkning på børns udvikling.

Det er primært de nationale og lokale myndigheder, der er ansvarlige for foranstaltninger⁷¹ til at forhindre og/eller håndtere social og boligmæssig segregering⁷². I perioden 2021-2027 vil midler fra **samhørighedsfondene**⁷³ fortsat være centrale instrumenter til støtte for ikke-segregerede boligtiltag og sikring af adgangen til inkluderende almene tjenester af høj kvalitet. Det vil fortsat være afgørende, at EU's charter om grundlæggende rettigheder overholdes, og at der ikke ydes finansiel støtte til tiltag, der er med til at skabe en ny form for segregering. Kommissionens renoveringsbølgeinitiativ vil fremme energieffektiviteten i socialt boligbyggeri og andet lignede byggeri.

Kommissionen vil:

- sikre, at den kommende lovgivningsramme for kunstig intelligens specifikt omhandler den risiko for forudindtaget og forskelsbehandling, der er indbygget i systemer med kunstig intelligens
- benytte politiske foranstaltninger og finansieringsprogrammer til at bekæmpe racisme og forskelsbehandling i adgangen til beskæftigelse, uddannelse og erhvervsuddannelse, sundhedspleje, social beskyttelse og boliger
- sikre, at den kommende omfattende strategi for børns rettigheder vil indeholde særlige tiltag til bekæmpelse af racisme og forskelsbehandling.

Kommissionen opfordrer medlemsstaterne til at:

- intensivere indsatsen for at forebygge diskriminerende adfærd blandt de retshåndhavende myndigheder og styrke troværdigheden af det retshåndhavende arbejde hvad angår hadforbrydelser
- kortlægge de nationale reaktioner på voldelig ekstremisme, afdække mangler og indkredse bedste praksis til at bekæmpe den.

FRA bør indsamle data og udbrede god praksis, der fremmer retfærdigt politiarbejde. Cepol bør sørge for effektive uddannelsesprogrammer.

3. Strukturel racisme — håndtering af det underliggende problem

Racisme er ofte dybt forankret i vores samfunds historie og er tæt forbundet med dets kulturelle rødder og normer. Den kan afspejles i den måde, hvorpå samfundet fungerer, magten fordeles og borgerne interagerer med staten og offentlige tjenester. Den kan være ubevidst og mærkes ofte ved manglende hensyntagen til de personer, der berøres af racisme, selv om der ikke nødvendigvis er tale om et direkte forsøg på at udelukke dem. Da konsekvenserne af strukturel racisme kan være lige så alvorlige og skadelige som individuel racisme, er der behov for, at eksistensen heraf anerkendes, og at den håndteres gennem

⁷¹ Dette kan omfatte en bred vifte af tiltag, som f.eks. udvikling af infrastruktur i de offentlige tjenester, beskæftigelse, uddannelse og erhvervsuddannelse, foranstaltninger på sundheds- og boligområdet og lokale initiativer.

⁷² Marginaliserede og segregerede samfund kan påvises ved hjælp af fattigdomskort på niveau tre eller lavere i nomenklaturen for statistiske regionale enheder (NUTS).

⁷³ Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU) og Samhørighedsfonden og Den Europæiske Socialfond Plus (ESF+).

proaktive politikker. Et tværsektorielt perspektiv øger forståelsen af strukturel racisme og gør bekæmpelsen mere effektiv.

3.1. Politikker, som har til formål at vende udviklingen

Bekæmpelse af stereotyper og øget kendskab til historien

Stereotyper kan være århundreder gamle og have en vedholdende indvirkning på holdninger og en tendens til at blive selvforstærkende. Alt for ofte forstærkes stereotyper af en tendens til social opdeling, som placerer mindretal et andet sted end flertallet, både socialt og fysisk.

Fordomme og stereotyper kan i første instans håndteres ved at anerkende **racismens historiske rødder**. Kolonialisme, slaveri og holocaust er forankret i vores historie og har stor indvirkning på nutidens samfund. Sikring af historiebevidsthed er en vigtig del af at fremme inklusion og forståelse: EU bør f.eks. tydeligt markere de vigtigste mindedage med tilknytning til racisme, såsom den **internationale dag for udryddelse af slaveri**⁷⁴ som foreslået af Europa-Parlamentet⁷⁵. Historien og historieundervisningen er et vigtigt fokusområde i **Europarådets** uddannelsesprogrammering⁷⁶. I juli 2020 vedtog Europarådet en henstilling, hvori det opfordrede til, at romaers og/eller travellers' historie medtages i skolernes læseplaner og undervisningsmaterialer. Som led i EU's indsats på det **kulturelle og værdimæssige** område vil programmet Et Kreativt Europa og programmet for unionsborgerskab, ligestilling, rettigheder og værdier yde støtte til projekter, der har til formål at fjerne hindringer, og som tilskynder til underrepræsenterede og ugunstigt stillede gruppers sociale inklusion og deltagelse, herunder aspekter såsom mindretals placering i det europæiske samfund og kolonialismens historiske arv.

Den måde, hvorpå personer med racemæssig eller etnisk minoritetsbaggrund fremstilles i **medierne**, og spørgsmålet om, hvor vidt de overhovedet er repræsenteret, kan forstærke negative stereotyper, og deres underrepræsentation i medieerhvervene styrker denne tendens. Uafhængige og pluralistiske medier er en forudsætning for en afbalanceret demokratisk debat. Vigtige måder, hvorpå man kan bidrage til inklusive samfund, omfatter fremme af afbalancerede og positive fortællinger, øget bevidsthed og viden hos journalister samt fremme af mediekendskab. Med udgangspunkt i seminarerne om romaer⁷⁷ vil Kommissionen udvikle en række seminarer om racemæssige og etniske stereotyper, der samler journalister, civilsamfundsorganisationer og repræsentanter for personer med racemæssig eller etnisk minoritetsbaggrund. Desuden samarbejder Kommissionen med Det Europæiske Journalistforbund om en række onlineseminarer, der efter planen skal afholdes i begyndelsen af 2021 for at fremme bevidstheden og en afbalanceret historiefortælling om muslimer og islam. De kulturelle og kreative industrier står over for lignende udfordringer som f.eks. underrepræsentation blandt filmskabere eller stereotyper i andre former for kulturel produktion. Samtidig kan disse industrier være effektive redskaber til at fremme lighed, mangfoldighed og inklusion.

I 2021 og derefter vil Kommissionen med udgangspunkt i tidligere initiativer fremme bevidstgørelse gennem målrettede kommunikationsaktiviteter. Dette vil omfatte at opøge

---

⁷⁴ Vigtige mærkedage omfatter mindedagen for holocaust (27. januar), den internationale dag mod racediskrimination (21. marts), den europæiske mindedag for folkedrabet på romaerne (2. august) og den internationale dag for udryddelse af slaveri (2. december).

⁷⁵ Europa-Parlamentets beslutning af 26. marts 2019 om grundlæggende rettigheder for mennesker af afrikansk afstamning i Europa.

⁷⁶ Se <https://www.coe.int/en/web/history-teaching>.

⁷⁷ Se https://ec.europa.eu/newsroom/just/item-detail.cfm?item_id=30548.

fremtrædende personligheder fra den politiske, sportslige, forretningsmæssige eller kulturelle verden og opfordre organisationer med stor rækkevidde til at bidrage.

Et af formålene med **desinformation** kan være at fokusere særligt på minoriteter og fremme social uro mere generelt. Covid-19-pandemien gav mange eksempler herpå⁷⁸. I **det europæiske observatorium for digitale mediers** arbejde med at støtte faktatjekkere og forskere i forbindelse med håndteringen af desinformation vil der især være fokus på desinformation og sammensværgelser rettet mod mindretal. Begrænsning af racediskriminerende fortællinger, der spredes gennem desinformation, er også en vigtig del af mediekendskabskampagnerne. Projekterne "**mediekundskaber for alle**"⁷⁹ understøtter disse mål. Dette arbejde vil blive videreudviklet i den kommende handlingsplan for europæisk demokrati og handlingsplanen for mediesektoren og den audiovisuelle sektor.

EU prioriterer i sin indsats inden for **idræt** ligeledes projekter, som modvirker stereotyper og fremmer social inklusion gennem idræt, bl.a. i samarbejde med centrale organisationer såsom Det Europæiske Fodboldforbund (UEFA) og Det Internationale Fodboldforbund (FIFA)⁸⁰. Inden for rammerne af Erasmus+ programmet for 2021-2027⁸¹ vil det særlige fokus på breddeidræt⁸² gøre det lettere for personer med forskellig baggrund, herunder dem med racemæssig eller etnisk minoritetsbaggrund, at deltage. Den kulturelle sektor, der omfatter alt lige fra musik til film og scenekunst, er et vigtigt område for fremme af inklusion og bekæmpelse af racisme.

De rigtige data for oplyste politiske valg

Præcise og sammenlignelige data har afgørende betydning for de politiske beslutningstagere og offentlighedens muligheder for at vurdere omfanget og arten af den forskelsbehandling, som finder sted, og for udformning, tilpasning, overvågning og evaluering af politikkerne. Dette kræver **opdeling af data efter etnisk eller racemæssig oprindelse**⁸³. Sammenlignet med data om andre årsager til forskelsbehandling, såsom køn, handicap og alder, er sådanne data imidlertid mere sjældne. Hindringerne udgøres bl.a. af problemer med at fastlægge en fælles metode, idet nogle medlemsstater indsamler sådanne data, mens andre bevidst undgår denne tilgang. Som følge heraf fokuseres der i mange undersøgelser på opfattelsen af forskelsbehandling, eller der anvendes andre kategorier som statsborgerskab eller fødeland. Indsamling af pålidelige og sammenlignelige data på europæisk og nationalt plan er en afgørende forudsætning for en effektiv indsats.

Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder spiller en vigtig rolle, bl.a. i kraft af sit samarbejde med Kommissionen om at støtte medlemsstaternes bestræbelser

---

⁷⁸ Fælles meddelelse med titlen "Bekæmpelse af desinformation om covid-19 - sådan får vi styr på fakta" (JOIN(2020) 8).

⁷⁹ Forberedende foranstaltninger understøtter udarbejdelse af nye undervisningsmaterialer til bekæmpelse af desinformation og udvikling af metoder til at øge bevidstheden om de teknikker, der almindeligvis anvendes af ondsindede aktører med henblik på at skabe, sprede og forstærke desinformation på internettet.

⁸⁰ De fælles initiativer omfatter kampagnerne UEFA Respect, #EqualGame og #WePlayStrong samt FIFA's kampagner #stopracism og #stopviolence.

⁸¹ COM (2018) 367 final.

⁸² dvs. organiseret idræt, der udøves af amatøridrætsudøvere på lokalt niveau, og "idræt for alle".

⁸³ Der blev allerede opfordret til inkludere indsamling af opdeltede data i befolkningsstatistikkerne i forbindelse med FN's verdenskonference mod racisme, racediskrimination, fremmedhad og hermed beslægtet intolerance af 2002 og Durbanhandlingsprogrammet. Indsamling af disse data kræver svarpersonernes udtrykkelige samtykke baseret på deres selvidentifikation og i overensstemmelse med menneskerettighedsstandarderne til beskyttelse af privatlivets fred; https://www.un.org/en/durbanreview2009/pdf/DDPA_full_text.pdf.

på at forbedre indsamlingen og registreringen af data om hadforbrydelser. Over de næste to år vil Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder offentliggøre nye undersøgelser af situationen for indvandrere og efterkommere af indvandrere samt forskelsbehandling af og hadforbrydelser mod jøder. Der vil fortsat blive gennemført regelmæssige **Eurobarometer**undersøgelser af forskelsbehandling⁸⁴, så ændringer i holdninger og opfattelser kan overvåges over tid.

Ligestillingsorganerne kan med fordel samarbejde om at undersøge deres egne systemer til indsamling af ligestillingsdata, gøre noget ved hindringerne for, at sådanne systemer er effektive og/eller sammenlignelige og interoperable, og overveje, hvordan de bedst kan forbedre og samordne deres dataindsamling. Kommissionen vil støtte bestræbelserne på at udvikle en sådan samordning.

Der er imidlertid behov for et større skridt i retning af en **ny tilgang til indsamling af ligestillingsdata**. En forudsætning for fremskridt i retning af et fælles datasæt er fuld respekt for de forfatningsmæssige normer, EU's databeskyttelseslovgivning og EU's charter om grundlæggende rettigheder. Der skal indføres beskyttelsesforanstaltninger for at sikre, at følsomme ligestillingsdata ikke kan spores tilbage til den enkelte. Dette indebærer fuld overholdelse af databeskyttelsesreglerne, navnlig med henblik på at mindske eventuelle risici for misbrug. Kommissionen vil afholde en rundbordsdiskussion om ligestillingsdata, der samler de vigtigste interessenter⁸⁵ med henblik på at undersøge hindringer for indsamling af data vedrørende race eller etnisk oprindelse og finde frem til metoder til at opnå en mere harmoniseret tilgang, herunder vedrørende intersektionelle data angående f.eks. religion eller tro og køn. Målet bør være, at **medlemsstaterne** i fuld respekt for deres nationale forhold bevæger sig hen imod **indsamling af data, der er opdelt efter race eller etnisk oprindelse**, for at tage højde for både subjektive erfaringer med forskelsbehandling og viktimering og strukturelle aspekter af racisme og forskelsbehandling. Disse data bør være omfattende og pålidelige og indsamles regelmæssigt og rettidigt, de bør integreres i EU-undersøgelser og nationale undersøgelser og være både repræsentative og sammenlignelige⁸⁶.

I 2021 vil **Eurostat** i forbindelse med EU-arbejdsstyrkeundersøgelsen (EU-Labour Force Survey) gennemføre et særligt modul om arbejdsmarkedssituationen for migranter, som vil omfatte aspekter vedrørende forskelsbehandling på arbejdspladsen.

Kommissionen vil:

- gennemføre en række tiltag med henblik på at adressere racemæssige og etniske stereotyper i samarbejde med medierne, civilsamfundet og repræsentanter for personer med racemæssig eller etnisk minoritetsbaggrund
- iværksætte tiltag med henblik på at fremme en konsekvent tilgang til indsamling af ligestillingsdata, navnlig for så vidt angår data opdelt efter race eller etnisk oprindelse.

Kommissionen opfordrer medlemsstaterne til at:

⁸⁴ Opfølgning på [Eurobarometerundersøgelse 493 fra 2019 om forskelsbehandling i EU](#) og tidligere undersøgelser.

⁸⁵ Dette omfatter bl.a. ligestillingsorganer, civilsamfundet, akademikere, EU-institutioner, EU-myndigheder såsom Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse, Agenturet for Grundlæggende Rettigheder og andre EU-agenturer, virksomheder, statistiske institutter, sundhedsarbejdere, internationale organisationer, repræsentanter for medlemsstaterne osv.

⁸⁶ Se de [retningslinjer](#), der er udarbejdet i undergruppen vedrørende ligestillingsdata til gruppen på højt plan vedrørende ikke-forskelsbehandling og mangfoldighed. Se også [FN's Statistiske Kommissions "principper og anbefalinger i vedrørende folke- og boligtællinger"](#).

- adressere spørgsmål vedrørende race og etnisk oprindelse aktivt gennem medier, uddannelse, kultur og idræt
- Forbedre indsamlingen af data opdelt efter race eller etnisk oprindelse.

3.2. Leveringsramme: fuld udnyttelse af EU's redskaber

Tiltag på lokalt, regionalt, nationalt og internationalt plan

- Nationale handlingsplaner

Racisme skal håndteres på alle niveauer og bør adresseres på en helhedsorienteret måde. Nationale handlingsplaner har vist sig at være et godt redskab for medlemsstaterne, når de skal iværksætte en effektiv indsats mod racisme og racediskrimination og samtidig tilpasse konkrete tiltag til deres egne forhold. Ifølge rapporten fra Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder er det kun omkring halvdelen af medlemsstaterne, der allerede har sådanne planer⁸⁷. Kommissionen opfordrer **alle medlemsstaterne til at udvikle og vedtage nationale handlingsplaner mod racisme og racediskrimination**. Ud over at styre arbejdet med at tackle racisme i en national kontekst kan handlingsplaner anvendes som redskaber til at dele god praksis mellem medlemsstaterne.

Kommissionen agter at samarbejde med medlemsstaterne om at fastlægge fælles vejledende principper for nationale handlingsplaner med tæt inddragelse af civilsamfundet og ligestillingsorganer. Ved udgangen af 2021 vil Kommissionen fremlægge de vigtigste principper og elementer, som er nødvendige for at udarbejde effektive nationale handlingsplaner⁸⁸. Dette kan danne grundlag for, at alle medlemsstater kan udvikle og vedtage nationale handlingsplaner inden udgangen af 2022.

Fælles vejledende principper kan omfatte at:

- ✓ sætte fokus på de politiske områder⁸⁹, der er fastlagt i denne handlingsplan for EU, som f.eks. lovgivning med henblik på bekæmpelse af racisme, bekæmpelse af forskelsbehandling fra retshåndhavende myndigheders side eller ikkeforskelsbehandling inden for uddannelse, beskæftigelse, sundhed og bolig; basere indsatsen på en omfattende vurdering af de tiltag, der er nødvendige på nationalt plan på alle de områder, der er beskrevet i denne handlingsplan
- ✓ være skræddersyet til den sociale, historiske og kulturelle kontekst og de særlige forhold i landet⁹⁰ med henblik på at adressere de mest presserende behov

⁸⁷ Ifølge Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheders rapport fra 2020 har 15 medlemsstater i 2019 iværksat statslige handlingsplaner til bekæmpelse af racisme, forskelsbehandling på grundlag af racemæssige eller etniske tilhørsforhold og intolerance i forbindelse hermed (Belgien, Kroatien, Tjekkiet, Finland, Frankrig, Tyskland, Irland, Italien, Litauen, Nederlandene, Portugal, Slovakiet, Sverige, Spanien og Det Forenede Kongerige).

⁸⁸ En ny fælles undergruppe bestående af eksperter fra Gruppen på Højt Plan vedrørende Bekæmpelse af Racisme, Fremmedhad og Andre Former for Intolerance og EU's Gruppe på Højt Plan vedrørende Ikkeforskelsbehandling, Lighed og Mangfoldighed vil gå videre med dette arbejde.

⁸⁹ Lovgivning om ikkeforskelsbehandling og ligestillingsorganers rolle, hadefulde tale og hadforbrydelser, ulovlig profilering foretaget af retshåndhavende myndigheder, risici i forbindelse med nye teknologier, stereotyper og historisk bevidsthed, lige adgang til uddannelse, beskæftigelse, sundhedspleje, bolig, integration af ligestillingsaspekter på nationalt plan, inddragelse af det regionale og lokale niveau, finansiering til bekæmpelse af racisme, dataindsamling, dialog med civilsamfundet.

⁹⁰ Såsom befolkningens sammensætning, særlige historiske og retlige forhold og omfanget af forskelsbehandling i dagligdagen.

- ✓ inddrage regionale og lokale myndigheder samt civilsamfundet og ligestillingsorganer i udformningen, gennemførelsen og evalueringen heraf
- ✓ inkludere dataindsamling og fastlæggelse af indikatorer med henblik på at måle fremskridt
- ✓ basere indsatsen på den praktiske vejledning⁹¹ fra FN's Menneskerettighedskontor samt de fastlagte centrale elementer og principper for udvikling af sådanne planer.

Kommissionen opfordrer medlemsstaterne til at foretage regelmæssige indberetninger om gennemførelsen af nationale handlingsplaner. Dette vil være afgørende for udveksling af god praksis, gensidig læring og for en vurdering af fremskridtene på nationalt plan og EU-plan. Kommissionen agter at rapportere regelmæssigt om gennemførelsen af nationale handlingsplaner til bekæmpelse af racisme, første gang ved udgangen af 2023.

- *Mobilisering af de regionale og lokale niveauer med henblik på at skabe brugbare resultater på det praktiske niveau*

De lokale myndigheder har stor erfaring med at udvikle effektive strategier til bekæmpelse af racisme og opbygge netværk⁹². Kommissionen vil fortsætte med at støtte sådanne ordninger og netværk⁹³. Disse emner kan f.eks. drøftes gennem **URBACT-programmet** (som støttes af midler fra samhørighedspolitikken og skaber forbindelser mellem bypolitiske beslutningstagere). I forbindelse med dette arbejde kan der også trækkes på samarbejdet med netværket af europæiske storbyer (EUROCITIES) og den UNESCO-ledede **europæiske sammenslutning af byer mod racisme**⁹⁴. Andre lokale initiativer såsom programmet for internationalt bysamarbejde⁹⁵ (IUC) eller borgmesterpagten om klima og energi⁹⁶ kan ud over at støtte social inklusion via områder som bekæmpelse af energifattigdom eller adgang til anstændige boliger enten tjene som platforme eller modeller for yderligere udvikling af tiltag på byplan til fremme af racelighed.

Bynetværksprojekter⁹⁷ bør prioritere at fremme bevidstheden og opbygge viden om den rolle, som personer med racemæssig eller etnisk minoritetsbaggrund spiller i det europæiske samfund og den europæiske kultur. Med henblik på at anerkende og synliggøre byernes indsats for at indføre solide inklusionspolitikker på lokalt plan vil Kommissionen årligt udpege (en) **europæisk(e) hovedby(er) for inklusion og mangfoldighed**.

Landdistrikterne står over for særlige udfordringer, såsom afsides beliggenhed, relativt store andele af nytilkomne i befolkningen (de er ofte migranternes første ankomststed), potentiel mangel på basale tjenester og infrastruktur og en højere grad af fattigdom og arbejdsløshed. EU-midler supplerer nationale tiltag med henblik på at håndtere de udfordringer, som sårbare

⁹¹ <https://www.refworld.org/docid/5566debe4.html>. Vejledningen opfordrer landene til at fastsætte mål og tiltag, udpege ansvarlige statslige organer, fastsætte måldatoer, inkludere resultatindikatorer og sørge for overvågnings- og evalueringsmekanismer.

⁹² Vigtige netværk omfatter EU's byer mod radikaliserings, Nordic Safe Cities, Strong Cities Network, og Det Europæiske Forum for Sikkerhed i Byerne.

⁹³ F.eks. partnerskabet om inklusion af migranter og flygtninge under EU's dagsorden for byerne, se <https://www.inclusionpartnership.com>.

⁹⁴ Se <https://www.eccar.info/>.

⁹⁵ Se <https://iuc.eu/na/home/>.

⁹⁶ Initiativet blev lanceret af Kommissionen i 2008, og i dag er borgmesterpagten verdens største bevægelse af byer, der er aktive på energi- og klimaområdet, og den opererer i 59 lande og omfatter 10 117 lokale myndigheder.

⁹⁷ Hvor et partnerskab mellem byer uddyber og intensiverer deres samarbejde og debat om visse spørgsmål https://eacea.ec.europa.eu/europe-for-citizens/funding_en.

landsbysamfund står over for⁹⁸, og som den kommende langsigtede vision for landdistrikterne også vil søge at afhjælpe.

- *Samarbejde med den private sektor*

Erhvervsorganisationer og individuelle virksomheder har en central rolle at spille med hensyn til at sikre ikkeforskelsbehandling, mangfoldighed og inklusion. Ved at underskrive **mangfoldighedschartre**⁹⁹ forpligter organisationerne sig frivilligt til at skabe og opretholde et rummeligt arbejdsmiljø for deres ansatte uanset køn, race eller etnisk oprindelse, religion, alder, handicap eller seksuel orientering. I den **europæiske mangfoldighedschartermåned i maj 2021** vil Kommissionen arrangere et event på højt niveau, som vil samle politiske beslutningstagere, administrerende direktør for underskrivere af mangfoldighedschartre og andre interessenter for at evaluere og fremme hensyntagen til race og etnisk oprindelse i strategier for mangfoldighed. Dette vil blive fulgt op af en **onlineværktøjskasse**, som skal hjælpe virksomhederne med at vurdere deres interne mangfoldighed og mangfoldighedsstrategi på grundlag af regulerbare medarbejderundersøgelser, et spørgeskema, som kan downloades, og anbefalinger til, hvordan de kan forbedre diversiteten i deres organisation på grundlag af resultaterne af vurderingen.

Integrering

Når der udvikles politikker om alt fra social inklusion til kunstig intelligens, fra den grønne aftale til digital inklusion og fra håndtering af hadefulde tale til migrationspolitikker, så omfatter integrering af ligestillingsdimensionen også, at man sikrer, at europæiske og nationale politikker **tjener alle menneskers interesser, uanset race eller etnisk oprindelse**. Kommissionen vil bestræbe sig på at sikre, at bekæmpelsen af forskelsbehandling af specifikke årsager og disses krydsfelt med andre årsager til forskelsbehandling såsom køn, handicap, alder, religion eller seksuel orientering, integreres i alle EU's politikker, lovgivning og finansieringsprogrammer. En af opgaverne for den nye interne taskforce vedrørende ligestilling mellem kønnene er at sikre, at alle politikområder dækkes fuldt ud. Der vil blive udviklet vejledning og uddannelse i integrering med henblik på at støtte alle involverede i integreringen af et ligestillingsperspektiv i alle faser af EU's indsats, og Kommissionen vil fremme en mere aktiv høring af organisationer, der repræsenterer personer med racemæssig eller etnisk minoritetsbaggrund, gennem hele den politiske proces. Andre EU-institutioner og nationale myndigheder opfordres til at samarbejde om at udvikle gode integreringsværktøjer og god praksis. Medlemsstaterne vil gennem det tekniske støtteinstrument kunne søge teknisk støtte til at integrere ligestilling i politikudformningen og reformprocesserne.

Mobilisering af EU-midler

EU's budget støtter og vil fortsætte med at støtte opfyldelsen af målene for ligestilling mellem kønnene, både gennem målrettede tiltag og integrering. Veludformede programmer, effektiv gennemførelse og intelligente kombinationer af finansiering inden for en robust retlig ramme kan udnytte de til rådighed stående ressourcer bedst muligt og sikre, at midlerne når ud til dem, der har mest brug for dem. Kommissionens forslag til den næste **flerårige finansielle ramme** (FFR) skaber en række vigtige muligheder for gennem EU-finansiering at støtte

⁹⁸ For eksempel støtter LEADER, det lokalbaserede bottom-up-instrument for den fælles landbrugspolitik, der finansieres af Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne, udviklingen af inkluderende landsbysamfund.

⁹⁹ På nuværende tidspunkt har over 12 000 underskrivere (virksomheder, offentlige institutioner, ikkestatslige organisationer, universiteter og fagforeninger) med over 16 mio. medarbejdere i 24 medlemsstater underskrevet mangfoldighedschartre; https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/combating-discrimination/tackling-discrimination/diversity-management_en.

ikkeforskelsbehandling og personer med racemæssig eller etnisk minoritetsbaggrund. Selv om det nye **program for borgere, ligestilling, rettigheder og værdier** specifikt har til formål at bekæmpe forskelsbehandling, racisme og fremmedhad, vil andre fonde såsom **Horisont Europa** også bidrage med henblik på at støtte investeringer, der fremmer lighed og inklusion.

Som en del af **Next Generation EU** vil den nye genopretnings- og resiliensfacilitet støtte investeringer og reformer, der er afgørende for et varigt opsving, og fremme økonomisk og social resiliens og social samhørighed¹⁰⁰. Denne støtte vil give medlemsstaterne mulighed for at fremme inklusion af sårbare grupper, herunder romaer og andre personer med racemæssig eller etnisk minoritetsbaggrund.

Civilsamfundsorganisationer er afgørende aktører i kampen mod racisme og diskrimination. Kommissionen har ikke blot til hensigt at sikre et aktivt samarbejde med civilsamfundet, men også at bidrage til at sikre finansiel støtte til ikkestatslige organisationer og lokalsamfundsorganisationer. Med henblik herpå vil Kommissionen bestræbe sig på at **skabe en stærk partnerskabskultur med civilsamfundsaktører** for at fremme social inklusion, grundlæggende rettigheder og lighed i alle trin lige fra udformningen af politikken til gennemførelsesfasen. Kommissionen opfordrer medlemsstaterne til at gøre det samme.

Da størstedelen af EU's budget gennemføres af medlemsstaterne¹⁰¹, spiller disse en central rolle i forbindelse med udformningen af målrettede politikker og maksimering af anvendelsen af finansieringsprogrammer til støtte for de personer, der er berørt af racisme og forskelsbehandling. Medlemsstaterne opfordres til at tage hensyn til disse behov, når de tildeler midler under den flerårige finansielle ramme og Next Generation EU. Kommissionen vil bestræbe sig på at sikre, at der i de kommende partnerskabsaftaler og planer for den fælles landbrugspolitik tages behørigt hensyn til de landespecifikke udfordringer vedrørende inklusion og diskrimination, og at foranstaltninger til fremme af ligestilling og inklusion gennemføres via operationelle programmer. Dette understøttes også af de grundforudsætninger for adgang til specifikke EU-midler i 2021-2027, som Kommissionen har foreslået, og som har til formål at sikre overholdelsen af de grundlæggende rettigheder¹⁰², herunder ikke-forskelsbehandling og romaers ligeberettigelse, inklusion og deltagelse¹⁰³.

Bekæmpelse af racisme og forskelsbehandling i de eksterne politikker

Racisme er et globalt problem, og det er vigtigt, at tiltag såvel inden for som uden for EU til at forebygge og bekæmpe racisme er sammenhængende og gensidigt styrker hinanden. Kampen mod racisme og enhver form for forskelsbehandling er en grundlæggende målsætning under EU's menneskerettighedsdagsorden i de eksterne forbindelser og indgår således i EU's relevante internationale aftaler og politiske dokumenter vedrørende politikken udadtil. Dette omfatter handlingsplanen vedrørende menneskerettigheder og demokrati 2015-

---

¹⁰⁰ For at modtage støtte skal medlemsstaterne udarbejde genopretnings- og beredskabsplaner, der *bl.a.* adresserer krisens økonomiske og sociale konsekvenser.

¹⁰¹ 80 % af EU's budget gennemføres via delt forvaltning med medlemsstaterne, hvor Kommissionen har begrænsede muligheder for at udforme tiltag på stedet.

¹⁰² Gennem indførelse af en horisontal grundforudsætning om effektiv anvendelse og gennemførelse af EU's charter om grundlæggende rettigheder.

¹⁰³ Medlemsstaternes programmering af det specifikke formål med ESF+ med hensyn til fremme af den socioøkonomiske integration af marginaliserede samfund såsom romaer skal opfylde alle krav i bilag IV til [Kommissionens forslag til forordningen om fælles bestemmelser for 2021-2027](#) for så vidt angår de tematiske grundforudsætninger for nationale strategiske rammer for romaer. Ud over det specifikke formål med ESF+ kan der anvendes flere andre EU-finansieringsinstrumenter til integration af marginaliserede samfund.

2019¹⁰⁴ og dens efterfølger for 2020-2024, som vil blive vedtaget i fjerde kvartal 2020. EU's retningslinjer vedrørende menneskerettigheder for så vidt angår ikkeforskelsbehandling i EU's optræden udadtil, som blev vedtaget af Rådet i 2019, indeholder konceptuel og operationel vejledning til EU-institutionerne og medlemsstaterne om bekæmpelse af racisme og racediskrimination¹⁰⁵. EU opfordrer desuden udvidelseslandene til at overholde gældende EU-ret om bekæmpelse af forskelsbehandling, racisme og fremmedhad. EU's handelspolitik spiller også en rolle i kampen mod forskelsbehandling og racisme¹⁰⁶.

Den internationale konvention om afskaffelse af alle former for racediskrimination spiller en central rolle i EU's kamp mod racisme inden for samarbejdet og de politiske drøftelser med partnerlande samt regionale og internationale organisationer. Covid-19-krisen vil formodentlig føre til endnu større ulighed, navnlig på sundhedsområdet, hvor personer med racemæssig eller etnisk minoritetsbaggrund og flygtninge er langt mere sårbare over for pandemiens konsekvenser¹⁰⁷. Stor ulighed udgør også en hindring for bæredygtig udvikling samt for opfyldelsen af 2030-dagsordenen og FN's verdensmål.

Hvad angår finansiel bistand er antiracisme, ikkeforskelsbehandling og ligestilling i enhver betydning fast forankrede værdier i det europæiske instrument for demokrati og menneskerettigheder og en gennemgribende prioritet¹⁰⁸ i dets efterfølger, instrumentet for naboskab, udviklingssamarbejde og internationalt samarbejde.

Stigende ulighed er et globalt fænomen, hvilket øger betydningen af at opbygge internationale partnerskaber, så vi kan håndtere denne udfordring i fællesskab og på en sammenhængende måde. Kommissionen og den højtstående repræsentant vil udnytte denne robuste ramme for EU's optræden udadtil og søge yderligere at styrke partnerskaberne med centrale internationale, regionale og bilaterale partnere for at puste nyt liv i racismedagsordenen.

Kommissionen vil:

- præsentere de vigtigste principper og elementer, der skal ligge til grund for udarbejdelsen af effektive nationale handlingsplaner mod racisme inden udgangen af 2021, og som tager udgangspunkt i et fælles arbejde med medlemsstaternes myndigheder
- offentliggøre en første rapport om gennemførelsen af de nationale handlingsplaner inden udgangen af 2023
- indføre en årlig udpegning af europæiske hovedstæder, der favner rummelighed og mangfoldighed
- afholde et arrangement på højt plan om inddragelsen af racemæssige og etniske hensyn i private virksomheders mangfoldighedsstrategier i foråret 2021
- sammen med den højtstående repræsentant søge yderligere at styrke partnerskabet med centrale internationale, regionale og bilaterale partnere for at puste nyt liv i

¹⁰⁴ Se https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/eu_action_plan_on_human_rights_and_democracy_en_0.pdf

¹⁰⁵ Rådet for Den Europæiske Union, 18. marts 2019, dokument nr. 6337/19 og dokument nr. 6338/19.

¹⁰⁶ Til eksempel er EU's generelle toldpræferenceordning med til at fremme ratificeringen og gennemførelsen af ILO-konventionen om forskelsbehandling (C111) og den internationale konvention om afskaffelse af alle former for racediskrimination, ligesom EU's frihandelsaftaler også fremmer ratificeringen og gennemførelsen af ILO-konventionen om forskelsbehandling (C111).

¹⁰⁷ Se De Forenede Nationers Fødevarer- og Landbrugsorganisation, "[Addressing inequality in times of Covid-19](#)", 28. april 2020.

¹⁰⁸ Se også "A rights-based approach encompassing all human rights, for all EU development cooperation", SWD (2014) 152 final.

racismedagsordenen.

Kommissionen opfordrer medlemsstaterne til at:

- vedtage nationale handlingsplaner mod racisme inden udgangen af 2022
- sikre, at repræsentanter for civilsamfundet og ligestillingsorganer inddrages i udviklingen, gennemførelsen og evalueringen af de nationale handlingsplaner mod racisme.

3.3 Positiv særbehandling fra EU's side: lydhørhed og handlekraft

Positiv særbehandling kan spille en vigtig rolle med hensyn til at rette op på manglen på reel lighed i vores samfund: Formel lighed alene er ikke nødvendigvis tilstrækkeligt til at imødekomme bestemte befolkningsgruppers særlige behov. Der kan gøres noget for at forbedre de ugunstige vilkår, personer med racemæssig eller etnisk minoritetsbaggrund står over for. EU-retten forhindrer ikke medlemsstaterne i at vedtage særlige foranstaltninger til at forhindre eller opveje de ulemper, der knytter sig til forskelsbehandling som følge af racemæssig eller etnisk baggrund, forudsat at de vedtages af beskyttelseshensyn.

Medlemsstaterne opfordres også til at undersøge, hvordan de kan fremme pligten til at integrere lighedshensyn i de **offentlige myndigheders** daglige arbejde. En retlig forpligtelse for den offentlige sektor til proaktivt og systematisk at fremme lighed, en såkaldt **lovbestemt lighedspligt**¹⁰⁹, bringer lighed i centrum for den offentlige politik. Denne pligt gælder for de offentlige myndigheder, når de fungerer som politiske beslutningstagere, tjenesteydere, arbejdsgivere og indkøbere af varer og tjenesteydelser. En sådan pligt har vist sig¹¹⁰ at fremme en effektiv og proaktiv tilgang til afskaffelse af forskelsbehandling og fremme af lighed. Kommissionen vil fortsat facilitere udvekslingen af bedste praksis mellem medlemsstaterne med hensyn til regler for og gennemførelse af lovbestemte pligter.

Inkluderende demokratier

I tiden op til valget til Europa-Parlamentet i 2019 var der stor opmærksomhed om hindringerne for demokratisk deltagelse og repræsentation blandt grupper, der typisk er genstand for marginalisering, f.eks. personer med racemæssig eller etnisk minoritetsbaggrund¹¹¹. Juridiske og administrative udfordringer, adgangshindringer og institutionelle vanskeligheder var alle til hinder for et inkluderende demokrati. I rapporten om **valget til Europa-Parlamentet i 2019**¹¹² blev det konkluderet, at der stadig kan gøres fremskridt. Kommissionen tilkendegav sin hensigt om at arbejde sammen med de europæiske politiske partier, det europæiske valgsamarbejdsnetværk og civilsamfundet om at øge valgdeltagelsen¹¹³, og dette vil indgå i handlingsplanen for europæisk demokrati og

¹⁰⁹ Lovbestemte pligter omfatter forebyggende pligter, som pålægger organisationer at indføre systemer og procedurer til at forhindre forskelsbehandling, institutionelle pligter, som pålægger organisationer at indføre systemer og procedurer til fremme af lighed blandt medarbejdere og brugere af tjenester, samt mainstreamingspligter, som pålægger offentlige myndigheder at tage behørigt hensyn til behovet for at fremme lighed i lovgivningen, budgetteringen, reguleringen og politikudformningen.

¹¹⁰ Se N. Crowley, "[Making Europe More Equal: A legal duty?](#)".

¹¹¹ Se <https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/eu-citizen - type a report - infographics - a4 full.pdf>.

¹¹² [Rapport om valget til Europa-Parlamentet i 2019](#) (COM(2020) 252 final).

¹¹³ Kommissionen vil arrangere en valgworkshop om udveksling og fremme af bedste praksis inden for inkluderende demokratier med henblik på at opnå lister med opstillede kandidater, der afspejler

Kommissionens kommende rapport om unionsborgerskab. Det er også vigtigt at indsamle data om den demokratiske deltagelse blandt minoriteter med henblik på at belyse problemets omfang, i fuld overensstemmelse med de grundlæggende rettigheder og databeskyttelseskravene¹¹⁴.

Nye strukturer til at sikre større lydhørhed og tage ved lære af erfaringerne: en permanent ramme for udveksling

Kommissionens formand, Ursula von der Leyen, understregede i sine politiske retningslinjer, at "vi kan have forskellig tro, og vi kan tilhøre forskellige minoritetsgrupper, men vi må ikke glemme at lytte til hinanden, lære af hinanden og være åbne over for denne mangfoldighed". De politiske beslutningstagere i EU-institutionerne og i medlemsstaterne er nødt til at have tættere kontakt til og være lydhøre over for personer, som udsættes for racisme i dagligdagen. Kommissionen vil lægge stor vægt på at lytte til dem, og den vil gennemføre og overvåge handlingsplanen under inddragelse af personer, som er udsat for racisme og forskelsbehandling. Med henblik herpå agter den at afholde **regelmæssige høringer og drøftelser** med medlemsstaterne, ligestillingsorganer og repræsentanter for lokale myndigheder såvel som civilsamfundsorganisationer, som kan formidle det, de berørte personer har på sinde. Disse drøftelser vil ikke kun vedrøre de målrettede foranstaltninger, der præsenteres i denne handlingsplan, men vil også give vigtigt input til arbejdet med at integrere hensynet til personer med racemæssig eller etnisk minoritetsbaggrund i alle EU's politikker.

Det betyder, at vi skal række ud til og samarbejde mere med lokale aktører i **civilsamfundet**. Kommissionen vil regelmæssigt og mindst to gange om året mødes med civilsamfundsorganisationer, som beskæftiger sig med bekæmpelse af racisme på europæisk, nationalt og lokalt plan, for at gøre status over fremskridtene med bekæmpelse af racisme. Denne dialog bør også omfatte repræsentanter for indvandrer-netværk, arbejdsmarkedets parter¹¹⁵, politiske partier, virksomheder, uddannelsesudbydere, socialarbejdere, sundhedsfagfolk, akademikere, kultur- og sportsorganisationer samt ungdomsorganisationer. Navnlig skal græsrodder med deres førstehåndskendskab og erfaringer have mulighed for at give deres besyv med ved fastlæggelsen af den rette vej frem.

Hvad angår **eksperter** bør gennemførelsen af handlingsplanen blive et vigtigt fokuspunkt for eksisterende grupper på højt plan¹¹⁶. De vil udgøre et forum for drøftelser, udvikling og øget koordinering og samarbejde mellem nationale myndigheder, civilsamfundet og ligestillingsorganer.

---

mangfoldigheden i vores samfund. Workshoppen vil efter planen blive afholdt i 2022, så resultatet heraf kan bruges i oplysningsøjemed op til Europa-Parlamentsvalget i 2024.

¹¹⁴ Det europæiske valgsamarbejdsnetværk vil samles i september 2020 for at indlede debatten om bedre indsamling af data. Resultatet heraf vil indgå i 2020-rapporten om unionsborgerskab, som ventes offentliggjort i fjerde kvartal 2020.

¹¹⁵ Kommissionen og repræsentanter for erhvervslivet og arbejdsmarkedets parter har fornyet deres tilsagn om integration af flygtninge og migranter (fælles erklæring om fornyelse af det europæiske partnerskab for integration af 7. september 2020) og fremhævet de særlige udfordringer, som migranter og flygtninge står over for i forbindelse med covid-19-krisen, navnlig at risikoen for stigende racisme og fremmedhad kan udgøre yderligere hindringer for deres deltagelse på arbejdsmarkedet og i samfundet generelt. Se: https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/legal-migration/european-dialogue-skills-and-migration/european-partnership-integration_en.

¹¹⁶ Navnlig gruppen på højt plan vedrørende bekæmpelse af racisme, fremmedhad og andre former for intolerance og gruppen på højt plan om ikkediskrimination, lighed og mangfoldighed.

Derudover vil Kommissionen udpege en **racismebekæmpelseskoordinator**. Koordinatoren vil have tæt kontakt til personer med racemæssig eller etnisk minoritetsbaggrund og underrette Kommissionen om de problemstillinger, de konfronteres med. Vedkommende vil samarbejde med medlemsstaterne, Europa-Parlamentet, civilsamfundet og den akademiske verden om at sikre bedre politiske løsninger på racismespørgsmålet. Derudover vil koordinatoren gå sammen med Kommissionens tjenestegrene om at gennemføre Kommissionens politik for forebyggelse og bekæmpelse af racisme.

Konferencen om Europas fremtid vil give borgere fra alle samfundslag og enhver afkrog af Unionen mulighed for at drøfte, hvad der betyder noget for dem, herunder hvilke grundlæggende rettigheder og EU-værdier der er vigtige for vores Union og dens fremtid.

Kampen mod racisme i EU kræver højeste politiske opmærksomhed. Kommissionen vil organisere et **topmøde om racisme** under inddragelse af EU-institutionerne, medlemsstaterne, civilsamfundet, ligestillingsorganer og græsrodsorganisationer. Topmødet vil blive afholdt i forbindelse med **den internationale dag for afskaffelse af racediskrimination** den 21. marts 2021, og denne dag vil hvert år blive markeret af Kommissionen.

Kommissionen vil:

- styrke dialogen med medlemsstaterne, ligestillingsorganer, civilsamfundsorganisationer og repræsentanter for de lokale myndigheder om gennemførelsen af denne handlingsplan
- udpege en racismebekæmpelseskoordinator
- afholde et topmøde om racisme i foråret 2021.

Kommissionen opfordrer medlemsstaterne til at:

- vedtage særlige foranstaltninger til at forhindre eller opveje de ulemper, der knytter sig til forskelsbehandling som følge af racemæssig eller etnisk baggrund, når de vedtages af beskyttelseshensyn
- afdække måder til at fremme pligten til at integrere lighedshensyn i de offentlige myndigheders daglige arbejde.

4. EU's egne menneskelige ressourcer

Europa-Kommissionen skal som arbejdsgiver gå foran med et godt eksempel. Hvis Kommissionen skal være en moderne organisation, skal dens personale være repræsentativt for hele samfundet generelt.

Der vil blive iværksat nye tiltag¹¹⁷ under denne Kommission, som skal fremme mangfoldighed og sikre en rummelig arbejdsplads, hvor der ikke sker forskelsbehandling. Det skal være en arbejdsplads, der er åben for alle uanset racemæssig eller etnisk oprindelse eller hudfarve. Alle disse tiltag vil indgå i et bredere sæt foranstaltninger inden for rammerne af den kommende **strategi for menneskelige ressourcer**, som vil sætte sit præg på moderniseringen af Kommissionen som offentlig administration. Der vil blive oprettet et

¹¹⁷ Der er allerede blevet gennemført adskillige foranstaltninger med udgangspunkt i Kommissionens meddelelse "[A better workplace for all: from equal opportunities towards diversity and inclusion](#)" (C(2017) 5300 final).

kontor for mangfoldighed og inklusion under Generaldirektoratet for Menneskelige Ressourcer og Sikkerhed, som vil varetage udviklingen og gennemførelsen af alle de relevante foranstaltninger. Kontoret vil også fungere som centralt kontaktpunkt for alle eksperter og tjenester, som arbejder med at fremme mangfoldighed, lighed og inklusion på tværs af Kommissionens tjenestegrene.

Der vil for første gang blive indsamlet data om mangfoldigheden af Kommissionens personale gennem en særlig spørgeundersøgelse om mangfoldighed og inklusion, som vil kunne udfyldes på frivillig og anonym basis. Resultaterne heraf vil bane vejen for evidensbaserede politikker og foranstaltninger inden for rammerne af strategien for menneskelige ressourcer. Spørgeundersøgelsen vil omfatte alle personalekategorier og vedrøre alle tænkelige former for forskelsbehandling, herunder oplysninger om personalets racemæssige eller etniske oprindelse, og være i fuld overensstemmelse med databeskyttelsesreglerne. Den vil danne grundlaget for måling af fremskridt i fremtiden. Andre EU-institutioner og organer kunne tage lignende skridt¹¹⁸.

Tilsagnet om at fremme mangfoldighed gælder alle niveauer i organisationen og omfatter således personale i alle ansættelsesgrupper og lønklasser. Rekrutterings- og udvælgelsesprocedurerne i EU-institutionerne er vigtige redskaber i den forbindelse.

Selv om **udvælgelsesproceduren** er meritbaseret og bygger på en ligestillingspolitik, skal der lægges større vægt på mangfoldighed blandt ansøgerne. Inden for de næste seks måneder vil der blive tilrettelagt en målrettet kommunikationsstrategi¹¹⁹. Inden udgangen af 2020 vil Det Europæiske Personaleudvælgelseskontor (EPSO) offentliggøre en indkaldelse med henblik på at tilskynde til samarbejde med diverse ekspertorganisationer og -sammenslutninger, som repræsenterer minoriteter, og etablere et **netværk af mangfoldighedspartnerorganisationer** med henblik på at indhente oplysninger om jobmuligheder og ansættelsesprøver. Dette netværk vil også bidrage til at give bedre indsigt i, hvilke forhold der i dag afskrækker folk fra at overveje et job i EU-institutionerne. Der vil i samarbejde med medlemsstaterne blive udviklet et **redskab til overvågning af lighed og mangfoldighed**, som skal hjælpe med at afdække eventuelle manglende ansøgerprofiler eller mulige hindringer, samt hvordan der kan rettes op herpå.

For yderligere at styrke forebyggelsen af enhver tænkelig form for forskelsbehandling under **rekrutteringsprocessen** vil medarbejdere i afdelingerne for menneskelige ressourcer deltage i **obligatorisk uddannelse i ubevidst bias** og opnå yderligere specialisering i headhunting- og interviewteknikker. Dette vil blive suppleret med **ligheds- og mangfoldighedsscreeninger** af rekrutteringsprocessen og de relevante procedurer og redskaber med henblik på at afsløre eventuelle risici for partiskhed eller forskelsbehandling og identificere mulige løsninger. Kommissionen er fast besluttet på at træffe alle de foranstaltninger, der skal til for at finde effektive løsninger på de problemstillinger, der afsløres under ligheds- og mangfoldighedsscreeningerne.

Kommissionens engagement i mangfoldighed rækker helt til Kommissionens **Blue Book-praktikprogram**¹²⁰. Kommissionen vil foretage en ligheds- og mangfoldighedsscreening af

¹¹⁸ Tjenesten for EU's Optræden Udadtil har allerede givet udtryk for, at den ønsker at deltage i spørgeundersøgelsen.

¹¹⁹ Det drejer sig bl.a. om at udnytte EU Career-studererambassadører og "Back to School/University"-programmet til at promovere valget af en karriere i EU blandt studerende med racemæssig eller etnisk minoritetsoprindelse. Hen imod udgangen af 2020 vil der blive afholdt en masterclass i mangfoldighed, som vil samle 185 EU Career-studererambassadører fra 140 universiteter i hele Europa.

¹²⁰ Kommissionens afgørelse K(2005) 458.

hele programmet med henblik på at **fremlægge en strategi i 2021** med specifikke målsætninger vedrørende andelen af ansøgere med racemæssig eller etnisk minoritetsbaggrund. Disse målsætninger vil finde anvendelse på indkaldelserne af ansøgninger i 2022.

Det vil imidlertid ikke hjælpe meget at træffe yderligere foranstaltninger til at øge mangfoldigheden af Kommissionens personale, hvis selve arbejdspladsen ikke er fuldt rummelig. Kommissionen vil gennemføre yderligere foranstaltninger for at skabe en rummelighedskultur. Der vil være særligt fokus på den øverste ledelses og mellemlidernes afgørende rolle, bl.a. ved at gøre Kommissionens **charter om mangfoldighed og inklusion**¹²¹ til en fast del af de tilsagn, som ledere i alle afdelinger skal afgive. Alt personale vil regelmæssigt blive tilbudt uddannelse i ubevidst bias, navnlig med hensyn til racemæssig og etnisk oprindelse eller i forbindelse med andre former for forskelsbehandling. En særlig **intern kommunikationskampagne** vil vedrøre aspekter af mangfoldighed og inklusion, herunder i forbindelse med racemæssig og etnisk oprindelse. Der vil som led i EU's tiltag for at markere vigtige mindedage med relation til racisme blive tilrettelagt særlige oplysningsaktiviteter for personalet, f.eks. personaleevents eller artikler. I 2021 vil arrangementet bestå i en workshop med titlen "Breaking the silence on racial and ethnic diversity", hvor ledere og personale med forskellig racemæssig eller etnisk baggrund fortæller deres historie.

Sideløbende med disse forebyggende tiltag vil der fortsat blive fulgt nøje op på sager om forskelsbehandling, ulighed eller intolerance under rekrutteringsforløbet eller på arbejdspladsen. Det betyder, at ansøgere og personale bør føle sig trygge nok til at indberette eventuelle tilfælde af **urimelig, diskriminerende eller fjendtlig adfærd**. Kommissionens politiske ramme for chikane er ved at blive gennemgået og vil danne grundlaget for håndteringen af alle former for uønsket adfærd på arbejdspladsen, også racediskrimination.

Kommissionen vil **vurdere alle sine tiltag** til fremme af mangfoldighed og rummelighed i forhold til andre offentlige organisationer, internationale organisationer og private virksomheder, og den vil indgå i regelmæssig dialog med de øvrige EU-institutioner. Opmærksomheden vil særlig være rettet mod tiltag, der specifikt vedrører ansøgere og personale med racemæssig eller etnisk minoritetsbaggrund.

Kommissionen vil senest i 2023 foretage en evaluering af effektiviteten af de tiltag, der iværksættes for at øge personalets racemæssige og etniske mangfoldighed.

Kommissionen vil:

- gå foran med et godt eksempel ved at tage skridt til væsentligt at øge repræsentativiteten i Kommissionens personale ved hjælp af særlige rekrutterings- og udvælgelsesmæssige foranstaltninger
- tilskynde andre EU-institutioner til at træffe foranstaltninger svarende til dem i denne handlingsplan for at fremme mangfoldighed og rummelighed på arbejdspladsen.

5. Konklusion

Racisme er i direkte strid med EU's værdier. Vi har et fælles ansvar for at intensivere kampen mod racisme i EU, og det kræver en fælles, resolut og vedvarende indsats. EU-

¹²¹ Se Kommissionens meddelelse COM(2017) 5300.

institutionerne, medlemsstaterne og EU-agenturerne skal sammen med civilsamfundsorganisationer, arbejdsmarkedets parter og den private sektor arbejde på at skabe konkrete fremskridt for at få udryddet denne svøbe i vores samfund.

Kommissionen opfordrer alle relevante aktører og interessenter til at indgå i en åben, ærlig og løbende dialog, som kan bidrage til den videre udvikling og gennemførelse af politikker til bekæmpelse af racisme. Som led i denne dialog er EU-institutionerne og medlemsstaterne nødt til at anlægge en ny tilgang til, hvordan de kan samarbejde med civilsamfundet og sikre, at folk med racemæssig eller etnisk minoritetsbaggrund også bliver hørt.

Gennemførelsen af de tiltag, der præsenteres i denne handlingsplan, vil blive overvåget, og der vil blive udarbejdet rapporter om alle fremskridt, ligesom foranstaltningerne vil blive tilpasset, hvis det er nødvendigt. Kommissionen opfordrer Europa-Parlamentet til regelmæssigt at drøfte og støtte gennemførelsen af handlingsplanen og Rådet til at vedtage konklusioner om medlemsstaternes tiltag til forebyggelse og bekæmpelse af racisme. Kommissionen opfordrer medlemsstaterne til at vedtage deres nationale handlingsplaner inden udgangen af 2022 og til at gøre størst mulig brug af alle de redskaber, de råder over, navnlig mulighederne inden for finansieringsprogrammerne under MFF og Next Generation EU, med henblik på at hjælpe personer, der udsættes for racisme og forskelsbehandling. Ved at arbejde sammen kan vi skabe et ægte racismefrit EU.